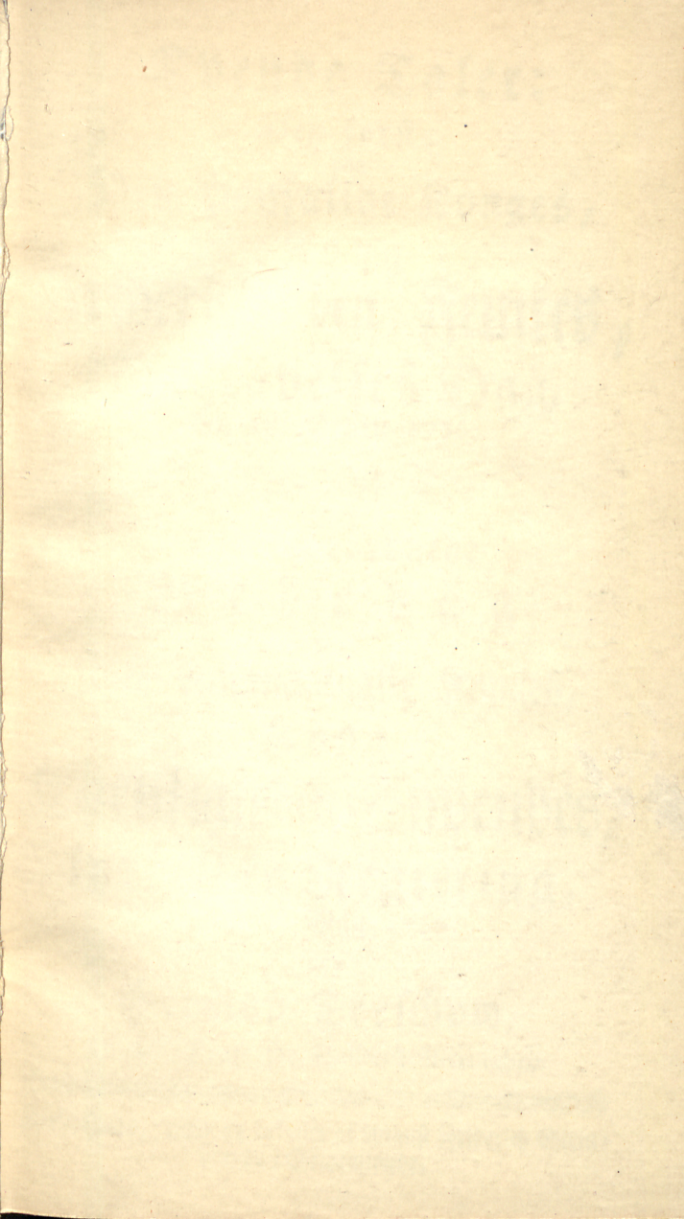

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI * BRIS

Tvende Taler:

Den første

Den Hønsalige Konges,
^{paa}
Kong

Friderich den Femtes,
Begravelses Dag,
den 18. Martii 1766.

Den anden

^{paa}
Den forordnede

B e d e d a g

^{for}
Vor Allernaadigste Konges,
Kong

Christian den Syvendes,
lykkelige Regiering,
den 25. Maii 1766.

af

Herman Treschow,
Sogne-Præst for Søllerød-Meenighed.

Kjøbenhavn, trykt og bekostet af August Friderich Stein-
hvende i Skibensstræde.

I.

Klage = Prædiken

over

Den Hønsalige Konge,

Kong

Friiderich den Femte.

Septen:

I Mos. B. XLVIII. v. 21.

Og Israel sagde til Joseph: See! jeg døer,
og Gud skal være med eder.

Indgang.

At see Guder opstige af Jorden, er for et Folk, der kiender, hvor fornødent et verdsligt Regimente er, og veed ret at sætte Priis paa et vel indrettet, lykfsaligt og varigt Regimente, et særdeeles indtagende, ønskeligt og behageligt, Syn; Men at see disse jordiske Guder igien nedstige i Jorden, og blive til Jord igien, det er et Syn, som for et saadant Folk er ligesaa rørende, krænkende og ubehageligt. Vi see Guder opstige af Jorden, naar Princer fødes til Scepter og Krone; men vi see dem igien nedstige i Jorden, naar de døe som andre Mennisker. Begge Deele bør lære os at ansee disse Guder med rette Dyne, at holde Naade i vor Glæde, naar de fødes, i vor Ære, Kiærlighed, Tillid og Lydighed mod dem, medens de leve, og tillige i vor Sorg, naar de endelig døe; ja begge Deele bør skynde og drive os til stedse at holde os til den eeneste sande Gud, ham, af hvilken, ved hvilken og til hvilken, alle Ting ere, og hvilken bør alleene Ære i ald Evighed (Rom. II. v. 36.); ham, som

er alleene baade vor og alle Kongers Guld, vor og alle Gunders Konge, Evighedernes Konge, den uforkrænkelige, usynlige og alleene viise, Guld, (1 Tim. 1, 17.) ham, der ikke, som de jordiske Guder, er underkastet nogen Forandring eller Omkiftelses Skygge, men i alle Tidens Forandringer er stedse den samme; han som efter sin Villie lader disse Guder opstige af Jorden, regiere paa Jorden, og endelig igien nedstige i Jorden; han, som af Mennisker og blant Mennisker har giort dem til Guder, og kand og vil af Guder igien giøre dem til Mennisker, og viise dem, at de baade som Guder og Mennisker ere hans Creature, og staae under hans Herredomme; Han, som derfor ogsaa paa en saa majestætisk og hertlig Maade taler til disse Guder i Davids 82de Psalms 6te og 7de Vers: Jeg sagde: I ere Guder, og I ere alle den Høvestes Børn; Men I skal dog døe som et Menneske. I Ordene see vi:

- 1.) Det Største, der kand siges om Konger: At de ere Guder, og at den store, den sande, Guld selv siger dette.
- 2.) Det Beste, der kand siges om Konger: At de ere den Høvestes Børn, og at den beste Fader selv giver dem dette Vidnesbyrd.
- 3.) Det Viffeste, der kand siges om Konger, og som den sande, sandrue og alleene udoelige, Guld vidner om dem: At de skal døe som et Menneske.

I.) Det Største, der kand siges om Konger:

At de ere Guder, og at GUD selv siger det; Jeg sagde: I ere Guder. Det første viiser os Kongernes Høihed og Herlighed; Det andet, deres velgrundede Adkomst dertil.

a) Kand noget større siges, kand noget højere tænkes, om Konger, end dette, den store og herlige GUD selv har tænkt og sagt om dem og til dem? Ney; i dette eene Ord Guder er sagt meere, end noget Menniske kand optænke eller udsige med alle de prægtige Titler, de give deres Konger, og hvormed de smigre deres Vergierrighed, men i Sandhed fornedre deres rette Høihed; Et Navn saa stort, saa høit og herligt, at intet Menniske turde, kunde eller burde, give dem det, dersom GUD ikke selv først havde værdiget dem samme; et Navn, der viiser os best Kongers Høihed og det store Fortrin, de har for alle andre Mennisker.

De ere Guder; men hvorledes? Guder alleene af Navn? Ney; dette er at tænke og tale alt for lidet og ringe om dem, som den sande GUD, der alleene i den allerfuldkomneste Forstand er Gud, selv taler saaledes til: I ere Guder; thi hvad han siger er, maae og virkelig være det.

Ere de da Guder af Natur, og i Henseende til deres Væsen? O! ney; det er at tænke og tale høiere om dem, end de ere, og vi bør tænke og tale om nogen anden end ham alleene, som selv vidner om sig (Es. 43.): Jeg er den sande GUD, for mig er ingen GUD, og efter mig skal ingen være.

Men hvorledes ere da Konger Guder? De ere det i Henseende til deres Embede, som de har at forvalte her paa Jorden; da de har at byde og befale over andre Mennisker, at styre og regiere et eller flere Folk, at beskytte og forsvare dem, og med deres Regiering at befordre deres sande Beste. O! en stor Herlighed, og et herligt Fortrin for alle andre Mennisker, som Guder at have Magt til at byde og befale, herske og regiere saaledes over mange Mennisker, at den sande GUD kand dyrkes af dem, at deres Lyksalighed kand fremmes, Laster holdes i Tomme, de onde straffes, de gode belønnes, Retfærdighed øves og Eenighed vedligeholdes. Saadanne Mennisker, der føre et saadant Herredømme, de har Ret til at kaldes, ja være, Guder for andre Mennisker. Og det er i den Henseende den store GUD selv siger til Mosen, som han havde udsæet og kaldet til at udføre Israels Born af Egypten, og som i Begyndelsen undslog sig derfor for hans svage Maal og Tunge: Aaron, siger han, skal være din Mund, og du skal være ham en Gud, til at byde og befale ham alt, hvad jeg byder og befaler dig til dette Folkes Beste. (2 Mos. B. 4. v. 16.) Saadanne Menniskers Fortrin er virkelig saa stort, og de ere i Sandhed, i Henseende til denne Magt, saa høyt ophøvede over andre, at de maae ansees som Guder; men i Henseende til den sande og eeneste GUD ere disse Guder som intet, uendelig neden under ham; thi de ere alle af ham, som Paulus viiser 2 Cor. 8. v. 5. 6.

b) Og dette er den velgrundede Udførelse, de har til denne Hønhed og Herlighed, at de ere Guder: Jeg sagde, heder det, at I ere Guder. Jeg, den eeneste sande GUD, Jeg, der har skabt alt af intet, Jeg, som opholder, styrer og regierer, dette store Alt, at det ikke hensefalder, og bliver til Intet, Jeg har sagt, at I ere Guder; hvorledes sagt det? Jeg har villet, bestemt det, og bragt det til Virkelighed, at I ere blevne Guder, og har faaet Magt og Herredømme over andre Mennesker; (thi hvad GUD vil og bestemmer, det skeer; saa heder det i Skabelsens B. 1 Cap. Og GUD sagde: *Verde lys, og der blev lys*) ja det er en alleene efter min velbehagelige Billie, at der ere Konger og Øvrighed, som ere Guder, men ogsaa efter min tilladende Billie, at der ere saadanne, som tage sig selv denne Ære til, trodse mod mig som Overherre, og misbruger Magten til at tyrannisere over andre Mennesker; thi saaledes heder det ogsaa om GUD, at han siger, hvad han tillader at skee, og finder ikke for got at hindre; i den Henseende er det David siger om Simei, som bandede ham: Herren haver sagt til ham: *Band David* (2 Sam. 16.) Nu hvad enten Konger ere blevne Guder, og har faaet Magt og Herredømme over andre Mennesker, efter den store Guds tilladende eller velbehagelige Billie, saa er deres Udførelse dertil af GUD. Derfor siger og Paulus, *Alt der er ingen (merk vel! ingen, enten ond eller god,) Øvrighed til uden af GUD, den sidste efter hans Velbehag, den første efter hans Tilladelse, og begge ere bestykkede af ham, saa at hvo som*

sætter sig mod Dyrigheden, sætter sig imod Guds Forordning, og de, som sætte sig derimod, faae Dom imod dem selv (Rom. 13.). Konger og Fyrster har altsaa en velgrundet Udkomst til at være Guder, og som Guder at herske over andre Mennesker; thi den store GUD har selv sagt det, vil saa have det, har saa forordnet det, ja tilladt det. Ja, naar her staaer: Jeg sagde, I ere Guder, saa sigter GUD her hen til det, han selv tilforn havde sagt om dem, som under ham, medens hans egen Regiering varede, regierede og styrede hans Folk, hvilke han selv kalder Guder (2 Mos. B. 21. v. 6. Cap. 22. v. 8. og 28.) Du skal ikke, heder det, ringe agte Guderne, og den Overste iblant dit Folk skal du ikke bande.

Nu ere da Konger paa Jorden Guder, og har den store og eeneste sande GUD sagt det; O! saa bør og Konger saaledes ansee sig selv og opføre sig, at ikke den store GUD, der er en stor Konge over alle Guder, skal have Skam af dem i stæden for Ære. I sær bør alle christelige Konger, der har i hans Ord den rette Forskrift, og i hans Regiering det beste Mønster, at regiere efter, stræbe, at de som Guder kand, saa meget som mueligt er, efterligne denne ulignelige Konge.

Ere de Guder; De bør som han stedse være virksomme, og ikke velte Regieringens Byrde paa andre, der er paalagt dem; De bør, som han, ikke give andre deres Ære, eller Afguder sin Lov (Es. 42, 8.), ikke lade andre føre Regimentet, og selv nænes med Navnet; Mey! de bør selv føre det ved andre, og ikke tilstæde andre at føre det ved
Dem,

dem, thi det er at give andre deres Ære, og at betage baade GUD og sig selv den Ære, GUD har lagt alleene paa dem; De bør, som han, regiere med Wiisdom, Hellighed, Godhed, Retfærdighed, Miskundhed og Naade; De bør, som han, være upartiske, og ikke ansee Personer; enhver Undersaat bør være dem fæd; enhver Bestes Beste bør ligge dem paa Hjerte; De bør ingen Forskiæl gjøre uden tilstræffelig Grund; De bør ingen foragte uden dem, som have Afstye for GUD og det, som han har befaleet; De bør, som Guder, unde alle Udgang til sig, lade sig see af alle, høre alle, tale med alle, og ikke tænke, at saadant er i mindste Naade til deres Høyheds Forringelse. Ney! just dette tiener til at gjøre dem ret store, og deres Høyhed ret skinnende for alle; dette gjør, at de blive selv ærede som Guder, at Afguderiet maae ophøre, og at Afguderne selv affkaffes og blive intet agtede; De bør være sandrue i deres Løfsters Fuldbyrkelse, men tillige forsigtige i deres Løfter, og betænksumme, førend de gjøre dem; De bør være varsomme i deres Befalninger, og intet befale uden nøye Overlæg, men og ivrige i at holde over deres Befalningers Efterlevelse; De Love, de foreskrive deres Undersaattere som Mennisker, bør de som Guder selv holde, at de og Land holdes hellige hos dem; De bør være omme ved at paalægge Byrder, retfærdige og billige i at paalægge dem; De bør ikke lægge meest paa dem, som altid bære, og mindst taale det, men meest paa dem, som mindst vil bære, og best Land taale; De stakkels Arbeids-Bier, som trække altid, bør

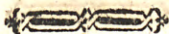

ſkaanes, de vilde derimod, ſom vil leve af de flittiges Arbejde, og vil intet give, men altid have, bør ikke ſkaanes.

Ere de Guder; De bør have en Afſkye til ſlige Belluſter, ſom ere uanſtændige for Guder, ſkammelige for Menneſker, og Dyrene alleene egne; Deres ſtorſte Lyſt bør være at beſkue den GUD, ſom har gjort dem til Guder, betragte hans Regiering, ſom har ſat dem til at regiere, og at de ſand efterligne ham derudi; ja deres ſtorſte Fornøjſe bør være, at gjøre deres Folk ved deres Regiering til et ret lykſaligt Folk.

Ere de Guder; De maae, ſom Guder, ikke tænke ſelv, eller høre dem ſom ſige, at de, ſom Guder, ſand i deres Regiering gjøre og lade, ſkalte og valte, ſom de vil; Nej! der er ifkun een GUD, han, ſom er i Himmelen, han, ſom dommer midt iblant Guderne paa Jorden, der ſand gjøre, hvad han vil, og hvorfor? fordi han vil intet uden det, ſom er got, ja det beſte, og beſidder uendelige Fuldkommenheder. Alle andre ufuldkomne Guder maae og bør gjøre, hvad han vil; Han har ſagt, at de ere Guder, men han har aldrig ſagt, at de, ſom Guder, maae og ſand gjøre, hvad dem lyster; Nej! det er Lognens Fader, denne Verdens Gud, ſom han kaldes 2 Cor. 4, 4. der ſiger, og ved ſine Redſkaber overtaler Konger til at troe, ſaadant.

Ere de Guder, og altsaa ophøiede over andre Menneſker; De maae, ſom Guder, ikke viſe dette i forſængelig Pragt og Overdaadighed; thi det er uſle Guder, ſom derved tænker at gjøre ſig

sig herlige og anseelige; Men de bør vise det i at være meere viise, forstandige, gudelige, retfærdige, naadige og kiærlige, end andre.

Ere de Guder; De maae hverken være for meget lettroende, og heller ikke mistænkelige; ikke troe enhver uden Prøve, ikke mistænke andre uden Grund; ikke troe for vel dem, som kand snakke meest, ikke mistænke dem, som tale mindst; ikke troe dem, som altid, saa tit de tale, tale dem efter Munden, ikke mistænke dem, som med Grund tale dem imod i det, de som ufuldkomne Guder kand tage feyl udi; thi de sidste har meest Ære og Kiærlighed for dem, men de første hverken en fornuftig Kiærlighed eller Ære.

Ere de Guder, men endelige, der har meere at overtage, end deres endelige Kræfter formaer; De bør følge det Raad, Jethro giver Moses (2 Mos. B. 18. v. 21. 22.). Ja i sær maae de som Guder stedse raadføre sig med den store Guds; hans Ord bør altid være deres Raadsmænd. (Ps. 119. v. 24.) Af ham, som har sagt, at de ere Guder, bør de ved alvorlig og bestandig Bøn søge Wiisdom, Naade og Kraft, til at opføre sig som Guder i ald deres Regiering. Store Konger! værdige at kaldes Guder! som saa skikke sig; men endnu meere lykkelige Folk! som regieres af sige Guder. Om dem maae det hede, hvad Hiram siger om Salomon (2 Krøn. 2. v. 11.): Fordi H Erren elsker sit Folk, haver han sat dig til Konge over dem.

Ja; ethvert Folk, som har Konger, Konger, til hvilke GUD selv har sagt, at de ere Guder, bør lære heraf at ansee deres Konger med rette Dyne, som Guder, der ere satte af den Allers højest, i hans Stæd, og efter hans Anordning, til at styre og regiere et Folk. En Belgierning af GUD, som vi saa høyt trænge til i den Forsatning, vi nu ere; en Belgierning, vi aldrig nok kand fuldtakke ham for; da ellers enhver vilde gjøre, hvad ham lystede, og snarere medhandle hinanden som vilde Dyr, end som Mennesker. Lader os da skionne derpaa, og takke den Højest derfor. Og dette er i sær vor Pligt som Christne; som Christne, der og have christelige Konger; Konger, der have den beste Aldkomst til at kaldes Guder. Lader os da ære, elske og adlyde, dem, som Guder under den sande GUD, og for hans skyld, som har sagt, at de ere Guder; Lader os efterleve deres Love, være dem underdanige i Herrens Frygt; Lader os med et got Hierte gjøre dem, hvad vi ere pligtige; Lader os med Taalmodighed bære de Byrder, som de paalægge os; Lader os skiule deres Fejl, overbære med deres Skrebelygheder og Mangler, Klage for dem vor Nød; Men lader os for alle Ting altid bede for dem til den store GUD, af hvilken de har faaet ald Magt, og ved hvilken de alleene kand blive duelige til ret at ove den; En Pligt, som de fleeste (desværre!) forsømme, men som Paulus formaner os til frem for alle andre (1 Tim. 2, 1. 2.). Bad vi mindre af vore Konger, og meere for dem; saa gav den

store

store Givere dem meere, og os ved dem; De lærte da bedre at regiere, som Guder, og vi bedre at adlyde, som Mennsker; De regierede da saa, at de kunde lætte vore Byrder og befordre vort Beste; og vi adlydede saa, at deres Regiering blev dem ikke til Byrde, men en sand Forlystelse.

Men er det det største, som kand siges om Konger, At de ere Guder, og at den store Gld selv har sagt det; Saa er det

2.) Det Beste der kand siges om Konger:

At de ere den Høyestes Børn, og at den beste Sader giver dem dette Vidnesbyrd.

I ere alle den Høyestes Børn. Gld har mange og adskillige slags Børn: Han har een væsentlig Son, den Eenbaarne, som er i Fadersrens Skiod; den, til hvilken han selv har sagt: Du est min Son, i Dag fødte jeg dig. Saaledes, som han er Guds Son, er og kand ingen kaldes det uden han alleene, hvorfor han og overalt i Skriften kaldes den Eenbaarne. Gld har Børn efter Skabellen, de Creature, som han i Skabellen meddeelte sit Billede, og gav en større Liighed og Overeenstemmelse med sig end de andre. Saadanne Børn vare alle Englene af Begyndelsen, og saadanne ere endnu de hellige Engle, som har bevaret deres Fyrstendomme, og ere blevne bekræstede i det gode; Saadanne Børn vare og vi Mennsker, der bleve skabte efter hans Billede, men ved vore første Forældres Ulydighed tabte samme, og dermed tillige ald vor Børne-Net, saa at

at vi nu alle af Naturen, fra den højest til den nederste, ere Bredens og Fordømmelsens Børn (Eph. 2. v. 3.). GUD har og Børn efter Udfærelsen, saadanne som han af blot faderlig Misfunderhed og Naade, i sin eenbaarne Søn og formedelst ham, har selv forskaffet Børne-Ret, tilbyder samme, og, naar de antager dette Tilbud, selv sætter i Børne-Stand, driver og opmuntret til deres Børne-Pligt, og saaledes forsikrer om deres Børne-Ret. Og saadanne Børn har nu GUD alleene blant Menneskens Børn: Men vi bære et saa stort og herligt Navn paa ulige Naade. I Henseende til Forløsningen, og den ved Forløsningen forhvervede Børne-Ret, kand alle Mennesker kaldes Guds Børn; da GUD saa har elsket alle, at han gav sin eenbaarne Søn; Sønnen saa har elsket alle, at han gav sig hen for alle til en Igienløsnings Betalning (1 Tim. 2. v. 6.). Vi har, altsaa kalle i denne Elskelige og Eenbaarne faaet igien den Børne-Ret dyreføbt og forhvervet, som vi alle tabte i Adam, og som saa læt blev solgt af ham. Men hvor stort dette end er, at vi alle som forlorne Børn have, formedelst Christum den elskelige og eenbaarne Søn, faaet Ret til at blive Børn, og at have Udgang til GUD som en Fader, saa er dette dog ikke nok til at være det i Sandhed; Men! den GUD, som har forhvervet os Børne-Ret ved sin Søn, maae og tilbyde os samme, og giøre den bekiendt for os, og det har han gjort og gjør endnu; thi Guds saliggjørende Naade er aabenbaret for alle Mennesker (Tit. 2, 11.) Men endnu ikke nok, at GUD ved sit Ord

aaben-

aabenbarer os vor Borne=Ret, kalder os der-
til, og oplyser os derom; han maae og selv sæt-
te os i Borne=Stand, og igiensøde os til et leven-
de Haab, formedelst Jesu Christi Opstandelse
fra de Døde (1 Petr. 1, 3.) Og vi maae igien
paa vor Side ikke foragte saa dyrekøbt en Ret,
ikke imodstaae en saa uskatteerlig og dyrebar
Naade, men ved den Troe, GUD selv i Igienfø-
delsen virker i os, annamme Christum; thi saa
først faae vi, som ved ham allereede have faaet
Ret, ogsaa Magt, til at vorde Guds Born (Joh.
1, 12.) Ja, det er endnu ikke nok, at vi ved
Igiensfødelsen ere satte i Borne=Stand, og har
tilegnet os den ved Christum forhvervede Borne-
Ret; vi bør tillige, som de, der virkelig ere blevne
Born, og i hvis Hierter GUD selv har udsendt
sin Søns Aand (Rom. 8, 15.), stedse lade os dri-
ve af den samme, og tugte som Born til at forsæ-
ge alt ugudeligt Bæsen og verdslige Lyster, og
til igien at leve tugtig, retfærdig og gudelig, i
denne Verden (Tit. 2, 11.). Vi bør, som Born,
der ere udkaarne i den Elskelige, stedse blive i ham,
og søge at blive hans Billede ligedannede, ja at
forvandles til hans Billede fra Herlighed til Hers-
lighed (2 Cor. 3. v. 18.). Dette med meget an-
det er vor Borne=Pligt, og saa længe vi som Born
øve den med ald Alvorlighed, Troeskab, Flittig-
hed, Bøn og Hengivenhed, saa ere, saa blive, vi
den Højestes Born, og kand sige: See! hvor
stor en Kiærlighed Faderen har givet os, at vi
skal kaldes Guds Born (1 Joh. 3, 1.). Ja, jo
meere troe vi ere herudi, jo meere forsikres vi

om Børne-Ret og stadfæstes i Børne-Stand; thi Guds Aand vidner da selv med vor Aand, at vi ere Guds Børn (Rom. 8. v. 16.). Og dette er Beste, der kand siges om Konger paa Jorden, ja det beste Bidnessbyrd de kand faae, naar de faae det af Gud selv, som den beste Fader, og han selv siger: I ere alle den Højestes Børn.

Det er stort, at Konger ere Guder, men større, ja langt bedre, at de ere den Højestes Børn. Thi som Guder har de vel Magt over andre, men som den Højestes Børn lære de at bruge den ret; Som Guder ere de vel ophøiede over andre Mennisker, og har Herredomme over dem, men ere tit (desværre!) Slaver af deres egne Lyster; men som den Højestes Børn ere de ophøiede over sig selv, og lære at undertvinge og beherske deres Lyster.

Som Guder har de vel meget at forvalte, men eye intet; men som den Højestes Børn eye de alle Ting: thi alle Ting ere deres, naar de ere Christi, men Christus er Guds. (1 Cor. 3, 23.)

Som Guder alleene har de intet guddommeligt ved sig, uden det blotte Herredomme over andre, det de ofte føre ikke paa guddommelig Viis; Men som den Højestes Børn blive de og, saavidt det er mueligt for Mennisker, deelagtige i den guddommelige Natur, naar de flye den Forkrænkelighed, der er i Verden, udi Begierlighed. (2 Perr. 1, 4.)

Det, at de kaldes Guder, har de tilfælles med hinanden, baade onde og gode, ligesom og baade de gode og onde Engle har dette tilfælles med

med hinanden, at de tilsammen kaldes Engle; Men det, at de kaldes den Højestes Børn, det har de alleene tilfælles med de gode Engle, som stedse see Faderens Ansigt, som er i Himmelen.

Som Guder har de mange Eigemænd, ja Overmænd: Alle Konger paa Jorden ere herudi deres Eigemænd, og baade de gode og onde Engle deres Overmænd, som de, der have et langt store og vidtløftigere Herredomme end de; derfor kaldes og Diavelen denne Verdens Guld (2 Cor. 4, 4.). Men som den Højestes Børn har de ingen Overmand uden den Store Guld; thi de hellige Engle selv maae tiene dem (Hebr. 1, 14.), og de onde kand ikke skade dem, men maae flye for dem (Jac. 4. v. 7.).

Som Guder skal de døe, døe som andre Mennsker; men som den Højestes Børn ere de endog i Døden udødelige: thi hvo som troer paa mig, siger Christus, han skal ikke døe, og hver den, som lever og troer paa mig, om han end døer, skal han dog leve (Joh. 11. v. 25.).

Som Guder alleene kand de umuelig bestaae for den Allerhøjestes Dom; men som den Højestes Børn kand de bestaae, og vente sig en naadig Dom af ham, for hans beste Sønns skyld, som er deres Broder, og skal være deres Dommer.

Som Guder vil Konger gemeenlig raade sig selv, og regiere efter eget Tykke; men som den Højestes Børn ere de ham, som Aandernes Guld og Fader, underdanige, og indrette ald deres Regiering

giering til hans Ære, og deres Undersaatteres timestige, aandelige og evige, Beste.

Som Guder vil Kongerne vel fordre Rikærlighed, Frygt og Lydighed, af Undersaattere, men ikke altid selv, som Undersaattere, vise samme imod den Store Gud; De meene altid, at de ere undtagne, og har en Frihed, som Guder, til meget, som andre ikke har. Men som den Højestes Børn lære de, at, ligesom Gud har ophøjet dem over andre, saa bør de og være Ærs for andre, og frem for andre lade saa deres Ærs skinne for Menneskene, at de kand see deres gode Gierninger, og prise deres Fader, som er i Himmelen (Matth. 5. v. 16.).

Som Guder har de vel en besynderlig Baretægt at vente sig af den Store Gud; men som den Højestes Børn kand de endnu meere vente sig den allerbesynderligste Omsorg, Baretægt og Beskiærmelse, af ham, den de og frem for alle andre behøve, om de baade som Guder skal regiere wiiselig, som den Højestes Børn leve gudelig, bevares uden Fald, og stilles for hans Herligheds Afshyn med Glæde.

O! at alle Konger paa Jorden vilde betænke dette! De, som ere uden for Kirken, skulde da tage imod Underviisning, at de kunde lære at tiene Herren med Frygt, og glæde sig med Bævelse (Ps. 2, 11.). Men i sær skulde de, som ere i Kirken, gjøre det i Verden til deres Hovedsag, at de kunde sættes i Børne-stand, efterleve deres Børne-Pligt, og forsikres om Børne-Net. Og
hvor

hvor vel farne vilde ikke saadanne Konger blive! thi de kunde stedse boe i den Højestes Skiul, og blive Natten over i den Almægtiges Skygge (Ps. 91. v. 1.). Ja, hvor lykkelige vilde ikke de Folk blive, som havde den Lykke at staae under saadanne Kongers Regimente! thi de kunde og haabe alt got under Guds Bingers Skygge (Ps. 36. v. 8.).

Men hvor længe varer det, at den Store GUD under et Folk at nyde hans Skygge under disse Skygger? Ikkun en stakket Tiid; thi deres Liv er kun som en Skygge. Saa vidner den udsødelige GUD selv om dem i vor Indgangs Ord, naar det heder: Men I skal visselig døe som et Menneske. Og dette er

3.) Det Biffeste der kand siges om Konger, og som den sande og sandrue GUD selv har sagt.

Eigesom Konger stige op af Jorden fra det nederste til det høieste, saa lader GUD dem igien nedstige fra det høieste til det nederste, for at vise dem og os, at alt, hvad de ere, er alleene af ham. Alt de ere Guder, er af ham, som har givet dem Magt og Herredomme over andre; Alt de ere den Højestes Børn, er af ham, og alleene Birkningen af hans Naade; Alt de ere Mennesker, er af ham; Alt de ere usle, elendige, fordervede og dødelige, Mennesker, det er Frugten af de første Menneskers Overtrædelse, og den alle Mennesker medfødde Fordervelse, Birkningen af Guds Retfærdighed

dighed over den Skyld, vi alle har paadraget os, men tillige det største Beviis paa Guds Naade imod de Skyldige.

Som Guder vil han de til en Tiid skal her-
 ske over deres Liige, fordi vi alle har unddraget os
 hans, som den eeneste sande Guds, Herredomme;
 Som den Hønestes Børn vil han, der er en Fa-
 der over alt det, som kaldes Børn i Himmelen og
 paa Jorden, beherske dem, at og de som Fædre
 skal styre os, og under deres Herredomme drage
 Omsorg for, at de kand gjøre os til hans Børn;
 Men som andre Mennisker, vil han og, at de skal
 døe, og baade som Guder, Børn og Mennisker,
 stilles for hans Dom, og gjøre Regnskab for,
 hvorledes de har regieret som Guder, levet som
 Børn, og beredet sig til at døe som Mennisker.
 I skal døe som et Menniske. Tre Ting vil
 GUD med disse Ord vise Kongerne.

- a) Hvad de virkelig og i Sandhed ere: De
 ere Mennisker, fordervede, usle og elendige
 Mennisker.
- b) Hvad de i saadan Tilstand kand vente
 sig: At døe som andre Mennisker.
- c) At dette er det viffeste de selv bør tænke
 og troe om sig, og som kand siges om
 dem.

a) Forst viser GUD dem, hvad de virkelig
 og i Sandhed ere: De ere Mennisker, ja de sam-
 me menniskelige Vilkaar undergivne, som alle andre
 (Jac.

(Jac. 5.). J skal døe, heder det, som et Menniske. Ordet, som her staaer, betyder egentlig en Jord-Klump, et Menniske ikke som Adam var i Uskyldigheds Stand, men som Adam blev, og vi alle i ham, der han syndede; ikke alleene tagne, som han, af Jord, men saadanne, der med ham skal blive til Jord igien; Mennisker, som alle andre Adams og Evæ Børn, der af Naturen har intet forud for andre, men ere lige saa usle, elendige og fordervede, som alle andre, og med den store Konge David maae tilstaae: At de ere fødte af syndig Sæd, og at deres Moder har undfanget dem i Synd (Ps. 51, 7.).

O! at J vilde betænke dette, J Guder! som Gud har ophøyet over andre! J skulde da blues ved at kaldes Mennisker, og endnu meere ved at kaldes Guder; thi J have nu, som Guder, langt fra ikke det Herredømme, Gud havde givet eder, som Mennisker. J skulde da, endog som Guder, kysse Sønnen, at han ikke skal blive vred (Ps. 2, 12.). J skulde da ydmyge eder for Gud, ikke hovmode eder over andre Mennisker, men betragte enhver af eders Undersaattere, ja endog den ringeste, som eders Næste. J skulde da ikke taale dem omkring eder, som altid minder eder om, at J ere Guder, men heller dem, som har det Hierte at erindre eder om, at J ere Mennisker, usle og fordervede Mennisker, og raade eder til at opføre eder som den Hønestes Børn og benaadede Mennisker. J skulde da ikke søge eders Begierligheder, og tænke, at alt, hvad J giøre, klæder eder vel som Guder, men dæm-

pe dem med den vildeste Konges ret gudelige Tænke: At, hvad een er, saa er hans Navn allerede nævnet, og det er bitterligt, at han er et Menneske. J skulde da ikke hovmode eder af de store Fortrin, J have for andre Mennesker, men meget meere betænke, hvad Paulus siger: Hvad har du, o! Menneske, som du ikke haver annammet? og, haver du annammet det, hvi roeser du dig da deraf, som du ikke havde annammet det? (1 Cor. 4, 7.) Jo flere Pund Guld havde betroet eder, jo meere Naade han meddeelte eder, jo flere Belgieringer han beviste eder, jo meere got han udrettede ved eder; jo meere ringe vilde J selv, jo større vilde derimod Guld, blive i eders Dyne, og jo meere herlige vilde J blive baade i Guds og eders Følkes Dyne. J vilde da ret forundre eder over Guds overflodige Godhed, giøre ham stor, eder selv ringe, og sige med David: Herre! hvad er et Menneske, at du vil kiende ham, og et Menneskes Barn, at du vil agte ham? (Ps. 144. v. 3.) J vilde da ikke bruge eders Magt over andre med Foragt, med Haardhed og Strenghed, men med Dinhed og Lemfældighed, som de, der selv staae under Magten (Matth. 8.), og, ifald J ikke saaledes bruge den, vil paadrage eder en ubarmhertig Dom af den retfærdige Guld, mod hvis Styrke og Magt ingen fand bestaae (Ez. 22.).

b) Det andet, Guld i disse Ord viser Konger, er, hvad de som usle og fordervede Mennesker fand vente sig, nemlig: De skal døe, doe som andre Mennesker, doe som de usleste Mennesker.

J skal døe, heder det, som et uselt Menneske; Som de, der tillige med alle andre Mennesker staae under Dødeligheds Magt, og ombære et Døds Lesgeme; Som Mennesker, der ere underkastede alle de Sygdomme, som de allerusleste i deres Liv ere underkastede, alle de Tilfælde, som andre, uagter ald deres Liv-Bagt, uagtet alle deres Liv-Medici; Som Mennesker, der ikke kand afvise Døden, naar den kommer, langsom eller pludselig, og sige til den, som Felix sagde til Paulus: Gaf bort denne gang, og, naar jeg faaer beleylig Tiid, vil jeg lade kalde dig; Som Mennesker, der ikke kand flytte efter eget Tykke, eller maae selv, naar dem lyst, nedbryde deres Tabernakels jordiske Huus, men bie, indtil den store Bygmester selv nedbryder det, og vil forflytte dem til et Huus gjort uden Hænder, evigt i Himlene (2 Cor. 5, 1.). De skal døe som Mennesker, der maae vente de samme Følger efter Døden som andre, der skal døe, og siden dømmes (Hebr. 9. v. 27.), Følger, der ere for dem, som for andre Mennesker, enten salige eller usalige, ligesom de selv i Livet har lagt Grund dertil, ved Troe eller Bantroe, Hellighed eller Vanhellighed, Lydighed eller Ulydighed.

c) Og at dette er det visseste de selv bør tænke om sig, og der kand siges om dem, er det tredie, som vises os her med særdeles Eftertryk af den sandrue Gud selv, naar det heder: Men J skal visselig døe 2c. Jeg, som haver sagt (vil den store Gud sige), at J ere Guder, ja den Højestes Børn, Jeg har og sagt, at J ere Mennesker,

og skal visselig døe som et Menneske. Jeg har sagt dette som Sandheds Guld, der umuelig kand lyve, paa det J, som Guder, stedse skulde have denne Sandhed for Dyne, og ikke giøre eders Lust til eders Lov, eders Billie til eders Rettesnoer, men at J, som de, der visselig skal døe, og stilles efter Døden for min Domstoel, skulde i eders heele Liv stedse betænke dette, og saa føre eders Liv som de, der ere viffe paa at døe, og efter Døden at dømmes, ja som de, der saaledes betænke disse sidste Ting, at de lade af at synde (Syr. 7.).

Salige Konger! som betragte dette i deres heele Regiering og Liv! Thi saadanne lære ved Guds Naade som Syndere at afdøe Synden og Verden, medens de leve; De lære at døe deres Lemmer, som ere her paa Jorden (Col. 3, 5.), ja de lære at aflægge og korsfæste alt det, som hindrer Jesu Liv i dem, og kand befordre deres Død baade i Tiid og Ewigheid; De lære da, som døde og usalige Syndere i sig selv, i Tiide at kien- de Christum som Benen, Livet og Sandhed, ved hvilken de alleene kand komme til Faderen (Joh. 14, 6.); De lære at troe paa ham, og søge Livet i ham, som er den sande Guld og det evige Liv (1 Joh. 5, 20.); ja, de lægge vind paa saa at leve alt det, de leve i Kjødet, i hans Troe, at de kand forsikres om et bedre Liv efter dette Liv, og sige med Paulo: Leve vi, saa leve vi HERren; døe vi, saa døe vi HERren; og hvad enten vi leve eller døe, høre vi HERren til. Og dette er den allersikreste Trost, vi alle kand finde mod Dødens Bitterhed: Thi han alleene har giort Døden til

til intet, og bragt Liv og uforkrænkeligt Bæsen til
 Lyset (2 Tim. 1, 10.); naar han derfor er vort
 Liv, og vi, som sande Troende, leve i ham og han
 i os, saa er det at døe os en Baade (Philip. 1.
 v. 21.). De lære da, som dødelige Guder, der
 ikke kand tage det allermindste af deres Herlighed
 med sig i Graven, at fornegte den, medens de
 leve, og med Paulo at forglemme det, som er til-
 bage, og række sig efter det, som er fore, at jage
 efter Maaler og det Klenodie, som horer til det
 Guds Kald, som er her oven fra i Christo Jesu
 (Phil. 3, 14.). Ja de lære heraf i deres heele
 Liv at opføre sig som rette Guder for deres Folk,
 som rette Born for Gud, og som usle Mennisker
 for sig selv, der idelig og altid i deres heele Regie-
 ring, heele Liv, største Herlighed og jordiske Fors-
 nyelse, betænker, at de skal døe, og at Gud for
 alt dette vil fordre dem for Dommen.

Dyrekøbte Siæle! At Konger skal døe som
 Mennisker, derpaa har vi, som bedrøvede Under-
 saattere, nyelig haft et sørgeligt Beviis, i vor
 forhen Stormægtigste, Allernaadigste, men nu hos
 Gud Salige, Konge, Høylovlig Thutommelse
 Kong Friderich den Femte. Hans Død
 er det, som i Dag har givet Anledning til denne
 vor Sammenkomst. Det er vor Pligt som de,
 der have været Undersaattere af Ham i Hans Liv,
 og nydt meget got af Gud under Hans fredsoms-
 melige Regiering, at beklage offentlig Hans Død,
 og vise vor billige Sorg derover. Vor egen Skyld-
 dighed paaminder os derom, og driver os dertil;
 Vor nu værende Stormægtigste og Allernaadigste

Konge, Kong Christian den Syvende, har paalagt os det, og befalet os, som Lærere, at holde Klage-Prædiken over Ham. Han har selv udvalgt de Ord, vi skal lægge til Grund i vor Prædiken og tale over. Ordene findes i Skabelsens Bogs 48. C. 21. B. Og Israel sagde til Joseph: See! Jeg døer, og Gud skal være med eder. To Ting vil vi heraf betragte:

- 1.) Hvad der alleene kand gjøre en kærlig og kær. Konge frimodig i hans Død.
- 2.) Hvad der alleene kand gjøre et kært og kært Folk trøstet over hans Død.

Textens Forklaring.

Lader os lidet blive staaende, Dyrefisbte Siæle! og, førend vi gaae videre, først gjøre nogle Anmerkninger over Ordene i sig selv.

Det første, som ved disse Ord er i sær at merke, er, at Jacob her kaldes Israel. Og Israel sagde: See! Jeg døer; Jeg, som har faaet dette store Navn Israel af den store Gud, fordi jeg ved hans egen Kraft overvandt ham (Gen. 32.), Jeg døer som en Israel, der ved Guds Naade ogsaa har overvundet Døden; Jeg gaaer denne Fiende ingentunde i mode med Banghed, men som en Israel, der har overvundet Gud selv, og frygter altsaa ikke for, at jeg jo skal overvinde Døden ved ham, som skal gjøre Døden til intet.

Og

Og dette bør lære os alle, som dødelige Mennsker, ifald vi, som Jsrael, vil overvinde Døden saaledes, at hverken Død eller Liv skal kunde skille os, med Paulo, fra Guds Kierlighed, som er i Christo Jesu, at vi da først, som han, søge ved Troe og Bon at forsikre os om hans Naade og Belsignelse; Thi har vi denne Forsikring, saa kand vi først sige med ret Frimodighed: See! jeg døer, døer som Dødens Overvinder og Seyerherre, der ved ham, som mig elskte, er blevet meere end en Overvinder (Rom. 8, 37.).

Det andet, vi ved disse Ord har at merke; er dette: Alt de ere talte til Joseph, som Gud havde ophøyet over alle de andre hans Brodre, og gjort til en Herre over alt Egyptens Land; til Joseph, som hidindtil havde været en Skyns-Engel baade for Jacob selv og alle hans Børn; til Joseph, som var den Kierreste og tillige havde været den Kierligste, og endnu var den Kierligste, af alle hans Børn. Og dette er uden Tvivl skeet, deels, for at paaminde ham, som en Regent, om hans egen Død, og lære ham, at han, som Regent, burde føre saaledes baade sit Herredømme og sit Liv, at han altid kunde være bereed til at døe, og i Døden aflægge Regnskab derfor. Og (i Sandhed) intet Menniske i Verden har meere Marsag til steds at tænke paa Døden, og berede sig dertil, end Konger, og de ere gemeenslig de, som mindst tænke derpaa, ja meest flye alt det, som kand minde dem derom; langt anderledes sindede end den vüise Salomon, der holdt det bedre at gaae til Sorgen-Huset end Giestebuds-Huset, fordi i det første

lees

sees hvert Menniskes Ende, at de Levende skal lægge det paa Hjertet (Præd. 7, 2.). Deels ere og disse Ord talte til Joseph, uden Tvivl for at bevæge ham, ifald der endnu var mindste Yevning tilbage af Brede eller Fortrydelse over hans Broders umenniskelige Medfart med ham, (som de og selv efter Faderens Død frygtede for (Gen. 50.)) da gandske at døde, ja afdøe, samme ved en døende Faders Seng, der længe siden havde forladt dem det. En Pligt, døende Konger bør lære af ham, paa deres Døds-Seng især at indprente den, der skal tage Scepteret efter dem, ikke at bære Brede og Had, ja en engang Fortrydelse, over den Fornærmelse og Uret, dem forhen fandt være skeet.

Endelig ere og disse Ord talte til Joseph for især at trøste ham, som meest elskede sin Fader, og vilde altsaa blive meest bedrøvet over hans Død, ifald han ikke lod ham see de kiendeligste Beviis paa, at han døde vel forsikret for sig selv om et bedre Liv, og forvisset baade for ham og hans andre Børn, om Guds Betsignelse og Baretægt. See! Jeg dør, og Gud skal være med eder. Hvoraf vi efter Løfte betragte:

1.) Hvad der alleene fandt gjøre en kærlig og kær Konge frimodig i hans Død.

Og herunder har vi igien tre Ting at agte:

a] Hvo der alleene fandt kaldes en kærlig, og være en kær, Konge.

b] Hvad

b] Hvad Frimodighed han behøver til at gaae Døden i møde.

c] Hvorledes han skal faae denne Frimodighed.

a] Lader os først betragte: Hvo der alleene kand kaldes en kærlig, og være en kær, Konge.

Den er og bør alleene kaldes en kærlig Konge, som har lært ret at kiende Guds og Christi Kærlighed, og saaledes troer den, at Guds Kærlighed er igien udøst i hans Hierte formedelst den Hellig Aand (Rom. 5, 5.); thi naar denne Kærlighed hersker, og har faaet Overhaand i en Konges Hierte, saa lærer den ham ret at elske sig selv og sit Huus saaledes, at han stedse har Josvæ Sind, der sagde: Jeg og mit Huus vi ville tiene HErren (Josv. 24, 15.), og gjør ham saa findet mod sit Folk som en David, Salomon og Josias. Han elsker da sit gandske Folk, ikke en vis Stand iblant Folket, ikke visse Personer i hver Stand, men alle Stænder, og enhver i hvad Stand han endog er. De Ringeste ere ham lige saa kære som de Største; thi han anseer de Ringe som dem, den store Guld selv har fornedret, og de Større som dem, den store Guld har ophøyet ved ham, og taaler ikke, at de, som han selv har ophøyet, skal undertrykke dem, Guld har fornedret; thi han anseer de sidste som de nyttigste, og de første som de, der ofte ere meere til Ziir end til Nytte.

En kærlig Konge gjør ingen Forskiel i sin Kærlighed uden tilstræffeligg Grund. Han elsker
meest

meest de meest duelige, stræbsomme, fornuftige, gudsfrygtige, dydige og nyttige; meest dem, som opofre sig, og alt det de ere og have, for det almindelige Beste. Han elsker meere dem, som tiene GUD, ham og hans Folk, ved at udbrede Guds Kundskab og sande Frygt, ved at befordre Kunst og Videnskaber, Flid og Arbejdsomhed, ved at pleye Ret og Retfærdighed, opmuntre til Rikerdighed og Eenighed, ja i alle Ting befordre Folkets sande Lyksalighed; end dem, der alleene ere omkring ham, opvarte ham og tiene ham, men selv ved saadan Tieneste blive meest tiene og rigeligst belønnede.

En kærslig Konge anseer alle som sine Børn, og ingen som sine Trælle. Han tager ikke fra de Smæe, som kun have lidet, for at øse det ud paa de Store; Men han søger heller, som en fornuftig Læge, at fordeele det overflødige hos de Store og Riige, iblant de Ringe og fattige, i sær, naar det er af disse sidste at de første have faaet det.

En kærslig Konge er om i selv at paalægge Byrder, og medlidende, naar den store GUD ved Landeplager paalægger dem. Han er sparsom og forsynlig med sit eget, og langt fra ikke overdaadig med andres; Han er aldrig paaholden, uden i at meddeele dem, som har meget, og vil stedse have meere, ja faae aldrig nok, eller og dem, som intet forslaaer hos; Han er derimod gavmild mod alle trængende, og saadanne, som, omendskiont de kunde fortjene og trænge til Belønning, ere meest undseelige ved at tage derimod. Naar han uddeeler

deeler Naade, saa er det altid med Fornuft og Skionsomhed; og naar han er nodt til at ove Nets færdighed, skeer det stedse med Betænkksomhed, Omhed og Rieærlighed. Hans Straffe sigte alle til at forbedre dem, som have fortient dem, og naar de ikke vil lade sig derved forbedre, saa indretter han dem saa, at de ikke skal forværres og forværre andre.

En kærelig Konge er ikke formeget kærelig imod nogen; thi da elste han GUD, sig selv og sit Folk, forlidet, og gav baade GUDs, sin egen og sit Folkes, Rieærlighed til Priis for en uordentlig Rieærlighed. Men! han holder altid sin Rieærlighed inden de rette Grændser, at og de, han elsker, kand holdes inden de samme. Kort sagt: Han stræber i sin Rieærlighed til sit Folk at efterligne den GUD, der har sat ham til en Gud over sit Folk, og bliver saaledes i Rieærlighed, at han kand blive i GUD, og GUD i ham [1 Joh. 4. v. 16.].

Kære Konger! som saa elste, som elste saaledes bestandig, og ikke lær eder af egenkærelike Mennsker afdrage derafra! O! hvor ere I dyrebare! hvor fortiene I ikke Navn af kærelike, om ikke i alles Dyne, saa dog i alle kærelike og skionsomme Undersaatteres Dyne! Saadanne ville vist nok elste eder som de allerelsteværdigste, ære eder som de allercærværdigste, og af alle saadanne kunde I vist vente den største Hønhagelse, den oprigtigste Underdanighed, den fuldkomneste Troeskab og redeligste Lydighed. Af de Uskionsomme derimod, der ikkun elste sig selv, og elste eder for at

at elskes alleene, som søge at udelukke alle andre af eders Kiærlighed, som de ikke elske, og at indlukke dem derudi, som de elske, af dem maae I ikke sfiotte om at elskes; thi I ere alt for dyrebare, til at elskes af disse uværdige og nedrige, og de alt for uædle og egennyttige, til at elskes af Guder.

Nu! en saa kiærlig Konge, om ikke i alt, saa dog i meget, [thi hvad Indsigt, hvad Narvaagenhed, hvad Sinds Styrke, hvad Fornegtelse, ja hvad guddommelig Kraft, vil der ikke til i alt saa at elske?] saadan Konge har vi haft, men nu mistet, i Kong Sverdrich den Femte. Hans Hierte var kiærligt, og blev kiærligt, mod alle hans Undersaattere, og Han fortiente visselig det Navn, som saa mange uværdig faae, at kaldes en Menniske-Ben. Svarede ikke altid, og i alle Ting, Udovelsen til Hiertelavet, saa var Skylden ikke Hans. Jeg kunde her anføre og opregne mange Beviis paa Hans kiærlige Hiertelav til Hans Folk; men det vil jeg overlade til dem, som skal og bør holde offentlige Lovtaler over ham. Jeg vil ikkun tale om eet; eet, der i mine Tanker er det største og sikkerste Kiendetegn derpaa, og det er: At han, baade som en kiærlig Fader og Konge, har med saa stor Omhyggelighed ladet opdrage den Søn, der skulde arve Riget efter ham, og nu har besteeget hans Throne, og er vor Konge. For denne Kiærlighed alleene, om ikke for ald den anden, burde Han være hver sfiionsom Undersaat Kiær, og Hans Afmindelse i hver Mund sød som Honning; Thi i Ham see vi alle den, der, næst Guld, er vor Haab og Glæde. Herren selv, der har alle

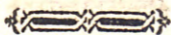
Kongens Hjerte i sin Haand, og fand bønne dem som Band-Vække, hvorhen han vil, styre selv Hans unge Hjerte til Guds Kjærlighed og Christi Taalmodighed! (2 Theff. 3, 5.) Saa elsker Han Guld, sit Folk og Sig selv, ret, og bær med Taalmodighed en saa tung Byrde, der er paalagt Ham; ja saa bliver Han vist nok ret elsket af enhver redelig Undersaat.

Men jo meere en Konge elsker sit Folk, og elskes af dem, jo større Frimodighed behøver han til at gaae Døden i møde, den Død, der gjør Skilsmisse imellem den Elskende og Elskte. Og hvorudi bestaaer denne Frimodighed? I disse tre Ting: a) I at døe frivillig, utvungen og med Lust. b) I at døe taalmodig under de største Smerter. c) I at døe med Glæde.

a) Saadan Frimodighed besad den fromme Patriarch Jacob, da han udbrod i disse Ord: See! Jeg døer; Jeg døer ikke tvungen og ugiernne; Jeg døer ikke som den, der maae og skal døe; Men jeg døer med Lust, som den, der endog tør døe og byde dig, som min kjerreste og kjerligste Søn, at see derpaa, dig, hvis Liv har engang oplivet mig, da jeg var halvdød over din formodentlige Død, og som stedse i mit Liv, næst Guld, har været mit Livs Lust. See! Jeg døer, og i Døden forlader dig, ikke fordi det endelig maae, bør og skal, saa være, men fordi jeg gierne vil, da jeg er træt af dette usle Liv, og har et bedre i vente. Og det er den rette Frimodighed i Døden, en Frimodighed, som kjerlige og kjerre Konger i sær behøve; Thi hvor tungt maae det ikke være for

E

dem,

Dem, som Guder i deres Liv, at de skal døe som alle Mennesker, og være Dødens Bud lydige, som er alle Menneskers, men i sær Kongernes og de Ufsatiges, Siende (Syr. 41.). Er det tungt for et uselt Menneske at døe, som ikke har meere end det blotte Liv, og fattes alt hvad som hører til Livets Fornødenhed, Velstand og Fornøjelse; Er det tungere for en Fader at døe, som har mange Børn, og lige saa mange Liv som Børn, dem han i Døden maae efterlade sig og skilles fra; O! hvor tungt maae det da ikke være for en kærlig Konge at døe, da han skal skilles fra saa mange Liv, som han en alleene har haft Børn, men og Undersaattere, hvilke han alle har elsket som sit eget Liv, og som igien har været villige til at lade deres Liv for ham. Det er derfor noget stort, ja større end blot menneskelig Kraft formaaer, at en saadan Konge kand døe med Lyst, døe frivillig, og sige med Jacob: Nu vil jeg gierne døe, (Gen. 46, 30.) eller, som her i vor Text: See! Jeg døer.

b) See! Jeg døer. Jeg døer med Taalmodighed. Han siger ikke: Jeg skal døe; men, Jeg døer allerede; Jeg føler, hvorledes Døden trænger sig ind i hvert Ledemed, da jeg endnu er levende; Jeg føler dens Smerter i mit heele Legeme, indtil GUD i Døden selv vil løse dem, og det er det, som jeg med Taalmodighed bier efter. Og dette er den rette Frimodighed i Døden, at vi med Taalmodighed lide de Smerter, som følge med Sygdomme, og ere Forbud for Døden; En Frimodighed, som Konger frem for andre

andre Menniskter i sær behøve, og gemeenslig fattes, da de ere omgivne med saa mange Læger, der, om de ikke fand forekomme og hindre alle Sygdomme, dog søge at lindre Smerterne, og gjør det saa got som de kand; En Frimodighed, som den store Guld alleene kand og maae lære disse Gudder, som saa lidet vil betænke, at de ere dødelige Menniskter, som saa lidet tage sig vare for det, som kand paaføre dem Sygdomme, og forarsage dem Smerte, og ved sinaae Revselser og Smerter ikke vil lade sig forbedre. O! en stor Naade af den Allerhøieste, som saaledes lærer de allerhøieste paa Jorden at ydmyge sig under hans vældige Haand, at han igien kand ophøje dem paa Besøggelsens Dag. O! en stor Godhed, at han saaledes vil lære dem at underkaste sig ham, da de ellers vilde kaste hans Reeb fra sig, og saaledes binde dem til sin Frygt, der ellers vilde være ubundne, og sønderrive alle hans Baand (Ps. 2, 3.).

c) See! Jeg døer. Jeg døer med Glæde, ikke alleene over at forlade et uselt Liv, men over et bedre Liv, som jeg har i vente, et Liv jeg længe har haft i Øie, og er begierlig efter at faae i Besiddelse; det Liv han i det 49 Cap. 18 v. taler om, naar han siger: Herre! jeg bier efter din Salighed. Og just herudi bestaaer fornemmelig den rette Frimodighed i Døden; thi denne Glæde over det Gode, vi har i vente, gjør os baade frivillige til at døe, og taalmodige tillige i at lide, førend vi døe; En Glæde, der er rar at finde hos døende Menniskter, men endnu rarere hos døende

Ronger, som har meest Frygt for denne Forskræft
 Felfernes Konge; En Glæde, som den store Guld
 alleene kand give i Kongers Hierter; ja en Glæde,
 de og selv i deres Liv bør stræbe efter at faae af
 ham, ved at regiere ret som Guder, leve ret som
 den Hønestes Børn, og troe ret som syndige Men-
 nsker paa ham, som er kommen til Verden Syn-
 dere salige at gjøre.

c) Og dette er det tredie vi har lovet at be-
 trachte, nemlig: Hvorledes en Konge skal faa
 saadan Frimodighed; som skeer: a) Naar han
 i Tide bereder sig til Døden; b) Naar han søger
 ved saadan Beredelse den Forsikring, at han
 Døden skal være hos Guld; og c) den Forvisning
 at Guld efter hans Død skal være med ham
 Huus og med hans Folk.

a) Paa denne Maade var Jacob kommen
 til denne Frimodighed: Han havde i sit heele Liv
 beredt sig til at døe, som en lydige Son i hans
 Forældres Huus, som en troe og redelig Tjener
 Labans Huus, som en kærlig Egtfælle, omhyr-
 gelig Fader og from Huusfader, i sit eget Huus
 som en Fremmed og Udlænding i sit heele Liv, og
 afholdte sig fra alle fiodelige Begiæringes
 stride mod Sielen; som et sandt Guds Barn,
 i alle Ting lod sig lede af ham, og var fornødt
 med hans viise og naadige, skiont forunderlige
 Forelse. I sær havde han længe siden beredt
 sig til at døe vel, da han, som en usel og dødsfrygtsom
 Synder i sig selv, havde lært at kiende Christus
 som Synderes Frelser, og at troe paa ham; Han
 han brødes med, og vilde ikke slippe, førend
 vel

velsignede ham; Han, han saae, og selv vidner om: Jeg haver seet GUD Ansigt til Ansigt, og min Siel er frelst (Gen. 32, 30.); som stedse havde været med ham paa alle hans Beye; som havde været hans eeneste Tilflugt i Livet, hans eeneste Trost i Døden, og Salighed i Evigheden. Og paa samme Maade, som han, maae enhver Christen, og christelig Konge, søge den rette Frimodighed i Døden, nemlig, ved at berede sig i Tide dertil.

Da bereder en Konge sig i Tide til at døe; Naar han fra sin Barndom af lærer at kiende GUD, troe paa Christum, elske og frygte ham; men i sær naar han i ald sin Regiering lær sig styre og regiere af den sande GUD, og indretter sit heele Regimente efter Guds Villie, efter den Forskrift han i sit Ord, og det Mønster han i sin Regiering, har givet ham; Naar han fører sit Herredomme ikke for selv at æres, men for at ære GUD; Naar han i ald sin Regiering søger, saa meget som staaer i hans Magt, at rydde af Bøven alt det, som kand hindre Jesu Rige, ald Bankundighed, Overtroe, Bantroe og Ugudelighed, og igien søger at forfremme alt det, hvorved hans Rige kand befordres, sand Guds Kundskab, ret Troe, en reen og fornuftig Guds-Dyrkelse; Naar han selv foregaaer sit Folk herudi med eget Exempel, og i alt følger den Plan, som David satte sig for at følge, og som bør følges af enhver christelig og viis Konge, der vil baade regiere vel, leve vel og døe vel. (Ps. 101.).

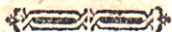

Da bereder en Konge sig i Tide til at døe; Naar han, som den Højestes Barn, der ved den eenbaarne Søn har faaet Børne-Ret og Udgang til Guds Naade, lader det i Verden være sin Hoved-Sag at sættes i Naade-Stand, vore i Naade-Stand, og bevares derudi til evig Saliggjørelse; Naar han til den Ende slittig og alvorlig bruger Naadens Midler, med Begjærlighed ræer imod Naadens Virkninger, og med Omhyggelighed bevarer dem; ja naar han troelig bruger Naadens Gaver, og stedsse seer til, at ingen af dem udslukkes, men at de blive alt meere og meere brændende. Thi jo meere troe han er herudi, jo meere efterkommer han de Pligter, han er GUD som den beste Fader, sig selv som den Højestes Barn, og alle dem, der have lige Udgang med ham til denne Fader, skyldig.

Ja da bereder en Konge sig i Tide til at døe, og døe vel; Naar han betænker, at han er et uselt, syndigt og dødeligt, Menneske, der trænger, som alle andre Syndere, til en Frelser, og har i sig selv og af sig selv intet, hvormed han kand bestaae for den allerhøieste GUD. Christi Kundskab maae derfor være hans fornemste Kundskab; mod den maae han, med Paulo, aate alle Ting i Verden for Skarn og Skade (Philip. 3, 8.); paa ham maae han lære ret at troe, i denne Troe maae han stedsse søge at rodfæstes, grundfæstes og opbygges [Col. 2, 7.]; I denne Troe maae han stedsse leve, i denne Troe maae han døe; Thi da først kand han døe med Frimodighed og den rette Besredvillighed, og sige med Paulo: Jeg har Lust
og

og er begiærlig efter at skilles herfra, og være med Christo, thi det er meget bedre [Phil. 1, 23.]; Da først fand han med den rette Taalmodighed lide alle de Smerter, som følge med Sygdom, forvisset om, at denne Tids Piinagtighed er ikke værd at ligne mod den Herlighed, som skal aabenbares paa ham [Rom. 8. v. 18.]; Ja da først fand han døe med den rette Glæde, forsikret med Simeon om at fare hen i Fred, og efter Døden være hos Gud [Luc. 1.]. Og denne Forsikring er det 2det, som fand give en Konge Frimodighed i sin Død.

b] Denne Forsikring havde Jacob, der med saa stor Frimodighed sagde til Joseph: See! Jeg døer; Jeg døer, vil han sige, men forsikret om, at naar jeg døer, og forlader Eder, min Gud og Frelsere da hverken skal forlade mig, eller jeg ham. See! Jeg døer i den faste Troe og Forvisning, at, naar min udødelige Siel skilles fra dette Døds-Legeme, der alleene er underkastet Døden, og bliver altsaa et ubrugeligt Beksted for samme, den udødelige Gud da, som stedse i Livet har boet, levet og virket, i min Siel, ja ved hvilken alleene den i og ved Legemet har virket alt got, ikke skal skilles fra den og forlade dette sit Beksted, som endnu beqvemt for ham, sont Aandernes Gud og Fader, at boe og virke udi, men fortsætte sine Virkninger indtil Jesu Christi Dag [Phil. 2.]. Ja, Jeg døer forsikret om, at, omendskiont mit Legeme er forkrænkeligt, og bliver til Støv igien, min Frelsere dog selv skal bevare det, oprense det, og, naar det er forklaret og gjort dueligt for en

allerede herliggiort Siel, foreene dem igien, da jeg skal skue Guds Ansigt i Retfærdighed, og møttes, naar jeg opvaagner til hans Billede [Ps. 17, 15.]. See! Jeg døer som den, der bier efter saadan Salighed, og er forviffet derom ved hans trofaste Løfter, som jeg ved Troen har erfaret i mit Liv, og skal erfare i min Død. Salige Mennsker! ja salige Konger! som kand døe med denne Forsikring; En Forsikring, som enhver sand Christen bør have, og kand faae, men som de fleste Christne (desværre!) fattes, fordi de ikke søge den som de bør; En Forsikring, som gør deres heele Liv til et bestandigt Gæstebud, og deres Død til den sødeste Sovn og saligste Hvile. [Hab. 14, 13.]

c] Og med denne Forsikring følger og den Forvisning, at Guld skal være med deres efterladte Huus og Folk. See! Jeg døer, og Guld skal være med Eder.

Den Guld, vil Jacob sige, der i mit heele Liv har været med mig, og jeg igien bestandig har været hos, den Guld, som saa troelig har holdt fast ved min høyre Haand, og saa viiselig, saa naadig og bestandig, har ledet mig som en kjærlig Fader, ikke saaledes, som jeg, som et skrøbeligt Barn, har villet være ledet, og andre har villet lede mig, men efter sit Raad, og som nu vil anname mig til Ære [Ps. 73, 23. 24.]; Denne Guld, siger han, skal være med Eder. Dette er ikke et blot Ønske han gjør, thi han siger ikke: Og Guld være med Eder! men et Løfte og en fast Forsikring, som Guld selv havde givet ham, [Skabels-

bess. B. 35.] som han selv havde troet og var forvissed om, og hvorom han nu ogsaa vilde forsikre dem [Cap. 49.].

Salige Konger! som kand dse med saadan Forvisning, de kand og dse med den rette Frimodighed. En saadan Konge kan forlade sit Huus og Folk med Glæde, forvissed om, at naar han forlader dem, og de maae forlade ham, den Gld, som har annammet ham, ikke vil forlade dem, men i Naade være hos dem, styre, bevare og velsigne dem.

Nu med saadan Frimodighed maae vi haabe og troe vor Salige Konge at være død. Det som i sær kand bestyrke dette vort Haab, ere de Ord, som os i Dag er befalet at forklare; Ord, der ere talte af en Mand, som visselig besad en saavelgrundet Frimodighed; Ord, der ere talte af ham kort for hans Død; Ord, der ere talte af ham til hans kæreste Søn, for at trøste ham, og gjøre ham lige saa trostlig over hans Død, som han selv var frimodig til at gaae den i møde; Ord, der ere talte til ham i sær, da han efter Faderens Død skulde være sine Brødres Trøst, ja som en Skjts-Engel og Gud for dem; Ord, som jeg og vist maae formode, Vor Konge for Hans Død maae have talt til Hans kæreste Joseph, Hans Huuses Skjts-Engel, og vor nu synlige Gud, der efter den store Guds velbehagelige Billie skal regiøre over os, og ved sin Regiøring befordre vort Beste. Gld selv være med Ham og styre Ham, at Han som en ret christelig Konge kand styre sit Folk, og være med os! ja Gld

være baade med Ham og os, til bestandig Belsig-
 nelse baade for Ham og os, i Tiid og Ewigheid!
 Men lader os og nu for det 2det betragte:

- 2.) Svad der alleene kand gjøre et kærsligt
 og kært Folk trøstet over en kærslig
 og kær Konges Død.

Et kærsligt og kært Folk er et saadant
 Folk, der er saaledes findet mod deres Konge, som
 Joseph var findet imod sin Fader; Et Folk, som
 elsker Guld og Christum; Et Folk, der elsker sig
 selv, og vil deres eget, saavel aandelige og evige,
 som timelige og legemlige, Beste; Et Folk, som
 med samlede Kræfter og indbyrdes Eenighed
 søger, under en christelig og gudelig Konges Her-
 redømme, at befordre det almindelige Beste, og
 i mange Ting opofrer deres eget for Alles; Et
 Folk, som alleene fortjener at kaldes kærsligt og
 være kært; Et Folk, hvoraf der kun findes faae
 blant alle Folk i Verden; Et Folk, der kun ud-
 gjør den mindste Deel af ethvert Folk, men som
 alleene bør ansees derfor; thi de øvrige, der ikke
 ere saa findede, burde ikke ansees som en Deel af
 Folket, men som et Affkum, en Byrde, en Plage,
 ja Fiende af Folket, ja som Fiender af sig selv og
 deres egen Lyksalighed. Nu et saadant Folk er
 ikke ligegyldigt over en kærslig og kær Konges
 Død; Men! det ønskeligste Syn for dem var, at
 de maatte see saadanne Konger længe regiere som
 Guder, stedsse leve som den Højestes Børn, og
 sildig døe som Mennesker.

Det var i Sandhed et meget rørende Syn for Joseph, at han maatte see sin Fader døe; Han havde heller ønsket, om det havde været Guds Billie, endnu længere at see denne sin ældgamle og udlevede Fader at regiere som Fader i sit Huus, at leve som den Højestes Barn, og sildigere at døe som et Menneske. Og saa ere og kærilige Undersaattere sindede: De ønskede, om det stod til dem, at see kærilige Konger længe regiere som Guder; thi hvor ønskeligt og dyrebart er ikke saadant Syn; men hvor rart er det ikke tillige!

At see Konger er ikke rart; at see dem som Guder vise sig, som Herodes fordum, med megen Prag [Act. 25.], det er heller ikke rart; men at see dem regiere som Guder, o! hvor rart er ikke saadant Syn! Og dog burde det ikke være rart; Thi ere de Guder, synlige Guder, satte til at regiere over andre Mennesker, saa burde de og selv lade sig see som Guder af dem, de ere satte over; Mennesker af samme Art og Natur som de; Mennesker, der have en alleene Dyne i Hovedet at see med, men og et Dye i Sindet til at betragte, hvad de see, til at skionne og domme derom. De kand altsaa, som skionsomme og fornuftige, af Kongers Forhold i deres Regiering domme, om de enten ere gode eller onde, meere eller mindre fuldkomne, og derefter indrette ikke deres udvortes Opførsel, men deres indvortes Hømagtelse, Tillid og Kærlighed, for dem. De kand see, om de regiere som Guder eller som Mennesker, rette sig efter Guds Billie eller efter deres egen; De kand see, om de leve som den Højestes Born eller som Berdens

dens Børn. Og hvo fand eller vil forbyde dem saa at see? Thi at ville forbyde dem saadant, var at forbyde dem at være Mennesker; det var at ville negre dem det, den store GUD tillader dem, ja en alleene tillader dem, men vil, at de skal gjøre mod Ham. Derfor er det og, at Han, som er selv usynlig i Henseende til sit Bæsen, saa tyensynlig viser sig i ald sin Regiering. Eder nu den usynlige GUD sig selv see i sit heele Regimente, og naar han virker i og ved sine Creature; hvor meget meere ere da ikke de synlige Guder forbundne til at gjøre det? som derfor ere synlige, at de baade selv skal see, og lade sig see, i ald deres Regiering. Det er i Sandhed ikke nok, at de lade sig see ved deres Ministre og Embedsmænd, at de see, høre og tale, ved dem; Men; De bør og selv see, selv høre, selv tale, selv domme og regiere sit Folk, at de fand vise, hvad de i Sandhed ere, og indprente deres Undersaattere derved den største Hønhagtesse for dem. Ja de bør som Guder selv have opladte Øyne til at udvælge, og have Opsigt med saadanne, som de bruge til deres Øye, Øre, Mund, Haand og Fod, at det altid er viise, gudfrygtige, duelige, redelige, dydige, ydmyge og uegennyttige, Mænd; Mænd, der fand see baade over sig og omkring sig, frem og tilbage; Mænd, der have Øren til at prøve alle Ting, og ere viise, som Guds Engle, til at høre baade got og ont; Mænd, hvis Mund er altid i deres Hierte, men som ikke altid have Hiertet i Munden; Mænd, hvis Hænder ere altid tillukte til at tage Skænk og Gaver, aldrig udstrakte til at gjøre Skade,

Skade, men altid opladte til at gjøre got; Mænd, hvis Gud aldrig vil vige et Haarsbred fra den rette Ben; Mænd, de selv kand have Tillid til og Ære af, og Folket tillige have Nytte af og Ære for. De maae selv see sig om iblant Folket efter saas danne, thi ellers ere de ikke læt at finde; thi de meest duelige, redelige, dydige, ydmunge og uegen- nyttige, ere tillige mindst diærve og meest undsee- lige, har mindst Tillid til sig selv, og kand umue- lig overtale sig selv til at søge, hvad de i deres egne Tanker ikke har Kræfter til.

Konger maae, som Guder, stedsse lade sig see virksomme, og aldrig ledige, endog naar de søge Bederqvægelse og uskuldig Forlystelse. Det maae stedsse hede af dem, som Guder og den Højestes Børn, hvad han, som selv var Gud og den Høje- stes Son, sagde i hans Kiøds-Dage: Vær mig ikke at være i de B-stillinger, som ere min Faders (Luc. 2, 49.). Ja til dem maae det i sær hede, hvad Paulus taler til alle (Rom. 12, 11.): Bær- rer ikke lade, hvor Slittighed udkræves.

O! et onskeligt Syn for alle kærilige Un- dersaattere, naar Konger, som Guder, saaledes saae, og lode sig see, i ald deres Regiering! Dette Syn vilde meere affkrække de Onde, end de haar- deste Straffe, meere opmuntre de Gode, end de allerstørste Belønninger; Det vilde gjøre Konger ret store i Undersaatternes Øyne, Folket lykosaligt i andres Øyne, der da vilde sige, som Dronnin- gen af Seba fordum: Salige ere de Mænd, ja alle dine Tjenere, som stedsse staae for dit Ansigt, og høre din Wiisdom (1 Kong. B. 10. v. 8.).

Ja,

Ja, er det et ønskeligt Syn for Eicærlige Undersaattere, at see Eicærlige Konger længe regiere som Guder; det er ligesaa ønskeligt for dem, at see disse Guder stedse at leve som den Højestes Børn, der i alt søge at efterligne den beste Fader, den Eysenes Fader, som Apostelen kalder ham (Jac. 1.), og i ald deres Opførsel at skinne som himmelske Lys (Philip. 2, 15.); Alt see dem, som Lys for andre, flye alt ont Skin [i Thess. 5, 22.], og altid at lægge vind paa det gode for alle Menneskers Afsyn [Rom. 1.]; Alt see dem, som den Højestes Børn, nidfiære for Hans Ære, og at opofre derfor den forsængelige Ære, ikke at ville kiende, at de feyle, rette deres Fejl, og offentlig vise det andre til Exempel. Rare Konger! Saa danne maatte hver Eicærlig Undersaat ønske sildig at døe, ja, om det var mueligt, at de maatte blive udsødelige.

Men, hvor vil jeg hen? Det gaaer mig som den, der haver et ubehageligt Syn for sig, og hvis Døe imidlertid falder paa et behageligt; det drager lettelig hans Døe til sig; han opholder sig derved, og ønsker derved at kunne ligesom glemme det første. Saaledes har og dette indtagende Syn længere, end det burde, afholdt mig fra et Syn, som er ikke nær saa behageligt for Eicærlige Undersaattere, nemlig: At see saadanne Konger døe; Et Syn, som i Sandhed maae være ret rørende, frænkende og smerteligt, for dem.

Det kand i Sandhed ikke trøste dem, at de faae deres Konger at see, naar de har ladet af at leve. Thi hvad see vi da? ifkun blotte Skygger

ger af Guder, ikkun den forkrænkelige Deel af den
Hønestes Børn, ikkun Støvet af et Menneske; et
Stov indhyllet i prægtigt Stov; et Stov iført
Kongelig Dragt, og opvartet paa Kongelig viis;
et Stov, som intet seer og føler af alt dette. Men
hvor liden Nytte, Opbyggelse og Trøst, er der
for sorgende Undersaattere at hente ved dette Syn!
Ehi naar en ret tænkende har betragtet dette altsam-
men, hvad har han da seet i det alt, uden hvad
den viise Konge saae i alt det, der er under Solen,
Forsængeligheds Forsængelighed og Aands For-
tærelse [Præd. 1.]. Han seer, til sin største For-
undring, Forsængeligheden meest at yttre sig, hvor
den klarest kand sees og mindst burde vises; hvor
Fornuften havde den beste Lejlighed til at komme
til sig selv igien, og ikke meere lade sig beherske af
Sandserne; hvor Eftertanken burde tage det Her-
redomme igien, som Sædvanen har skilt den ved;
og hvor Naaden, som saa troelig og uafsladelig
arbender paa os, burde gjøre de dybeste Indtryk i
vore Hierter, til at opløste dem over Støvet, og
ikke see hen til de synlige Ting, som ere forgænge-
lige, men til de usynlige og evige [2 Cor. 4, 18.].
Ja, han seer et Syn gandske uligt det, vi i disse
Dage have seet paa Golgatha, hvor vi saae en
sand Gud, den Allerhønestes eenbaarne Son,
nøgen naglet og udstrakt paa Korset, hængende
som en Træl, døende som en Herre over Liv og
Død, for at gjøre Forligelse for den gandske
Verdens Synder, og forløse for ald vor Daar-
lighed; svøbt i et Linklæde og lagt i en Grav, for
at efterlade os et Exempel værdigt at efterfølge, i
at

at sine Forsængelighed i Livet, men
Døden.

Nu, hvad bliver da kære Uunder
Trost, naar de ikke længer kand see en
Konge regiere over sig, naar det heder
som af Jacob: See! Jeg dør? Disse
alleene:

- 1.] At De see Ham døde som de
selv er næt af længer at regiere
en usfuldkommen Gud.
- 2.] At De see Ham døde træt af
at leve som et skrøbeligt Barn,
rigfuld over at have levet saa
- 3.] At De see Ham glad ved at
et uselt Menneske, i Troe til
i Hengivenhed under Guds
og oprigtig Kærlighed til sig

1.] Det første, som kand trøste
kære Undersaattere, som miste en kære
Konge, er dette: Naar de see Ham
den, der er næt af længere at regiere
usfuldkommen Gud.

Konger ere vel Guder, men er
allerfuldkomneste iblant dem er usfuldkom
som endelige Creature har de kun endel
kommenheder, og som Syndere har de
og store Usfuldkommenheder; ja endst
Naaden ere satte i Naade-Stand, saa
dog endnu megen Skrøbelighed og Usfuld

hed hos dem. Ja, ere de selv usfuldkomne, de, som de maae betiene sig af, ere ligesaa, og ofte ere de Usfuldkommenheder, som findes hos Regenten imod hans Villie, hos dem frivillige. Ja betragte vi dem, som disse Guder ere satte til at regiere over, o! hvor stor Usfuldkommenhed hersker da ikke hos de fleeste af dem. Jo større Fuldkommenheder derfor disse jordiske Guder besidde, jo meere de indsee deres egne og de andres Usfuldkommenheder, jo meere indsee de og, hvor meget der udfordres til en god Regent, og hvor store Fuldkommenheder der udkræves til at besordre, saavidt mueligt er, et heelt Folks Fuldkommenhed. Jo meere de indsee dette, jo meere ydmyge de sig for den store GUD, og søge, som ydmygtige af sig selv, ald Kraft og Dygtighed af Ham. Ja jo meere de betragte det Ansvar, der ligger paa dem, det Regnskab, der forestaaer dem, som de skal aflægge for den allerfuldkomneste Regent, der dømmes uden Persons Anseelse (1 Petr. 4.); jo snarere blive de mætte af at regiere som Guder, og sige med Elias: HErre! det er nok, tag nu min Siel; ja med David: HErre! hvad haver jeg biet efter? see! min Forventelse er til dig. Jo mindre fuldkommen der imod en Konge er, jo mindre han veed, hvad det er at regiere, jo hellere vil han regiere, og jo mindre mæt bliver han deraf. Men den naadige GUD, som ved slige Regentere tit revser og tugter et syndigt Folk, for derved at ydmyge det, vil ikke gandstke forkaste dem; Han siger derfor til saadanne Guder, naar de endnu ikke ere mætte af deres Regiering, ligesom til Huusfogden (Luc. 16.):

D

Hvad

at flye Forsængelighed i Livet, men i sær i Døden.

Nu, hvad bliver da kærslige Undersaatteres Trost, naar de ikke længer kand see en kærslig Konge regiere over sig, naar det heder af ham, som af Jacob: See! Jeg dør? Disse 3 Ting alleene:

- 1.] At De see Ham dør som den, der selv er mæt af længer at regiere som en usfuldkommen Gud.
- 2.] At De see Ham dør træt af længere at leve som et skrøbeligt Barn, og sorgfuld over at have levet saa.
- 3.] At De see Ham glad ved at dør som et uselt Menneske, i Troe til Jesum, i Hengivenhed under Guds Villie, og oprigtig Kærslighed til sit Folk.

1.] Det første, som kand trøste kærslige og kære Undersaattere, som miste en kærslig og kær Konge, er dette: Naar de see Ham dør som den, der er mæt af længere at regiere som en usfuldkommen Gud.

Konger ere vel Guder, men endog den allerfuldkomneste iblant dem er usfuldkommen; thi som endelige Creature har de kun endelige Fuldkommenheder, og som Syndere har de mange og store Usfuldkommenheder; ja endskjønt de ved Naaden ere satte i Naade-Stand, saa findes der dog endnu megen Skrøbelighed og Usfuldkommenhed

hed hos dem. Ja, ere de selv usfuldkomne, de, som de maae betiene sig af, ere ligesaa, og ofte ere de Usfuldkommenheder, som findes hos Regenten imod hans Villie, hos dem frivillige. Ja betragte vi dem, som disse Guder ere satte til at regiere over, o! hvor stor Usfuldkommenhed hersker da ikke hos de fleeste af dem. Jo større Fuldkommenheder derfor disse jordiske Guder besidde, jo meere de indsee deres egne og de andres Usfuldkommenheder, jo meere indsee de og, hvor meget der udfordres til en god Regent, og hvor store Fuldkommenheder der udkræves til at befordre, saavidt mueligt er, et heelt Folks Fuldkommenhed. Jo meere de indsee dette, jo meere ydmyge de sig for den store Gud, og søge, som ydmygtige af sig selv, ald Kraft og Dygtighed af Ham. Ja jo meere de betragte det Ansvar, der ligger paa dem, det Regnskab, der forestaaer dem, som de skal aflægge for den allerfuldkomneste Regent, der dommer uden Persons Anseelse (1 Petr. 4.); jo snarere blive de mætte af at regiere som Guder, og sige med Elias: Herre! det er nok, tag nu min Siel; ja med David: Herre! hvad haver jeg biet efter? see! min Forventelse er til dig. Jo mindre fuldkommen derimod en Konge er, jo mindre han veed, hvad det er at regiere, jo hellere vil han regiere, og jo mindre mæt bliver han deraf. Men den naadige Gud, som ved slige Regentere tit revser og tugter et syndigt Folk, for derved at ydmyge det, vil ikke gandske forkaste dem; Han siger derfor til saadanne Guder, naar de endnu ikke ere mætte af deres Regiering, ligesom til Huusfogden (Luc. 16.):
D
Hvad

Hvad hører jeg om dig? Gjør Regnskab for din Huusholdning; thi du kand ikke længere være Huusfoged. Og dette er tillige en Naade for slige usfuldkomne Guder, i sær, naar de føre sig det vel til Nytte, naar de betænke Enden, og hvad dem herefter skal vederfares (5 Mos. B. 32, 29.). Usfuldkomne Guder i ald deres indbildte Fuldkommenhed, som den store GUD selv nodes til at tage Regieringen fra, førend de selv ere mætte deraf! Men fuldkomne Guder i ald eders Usfuldkommenhed, som føle eders Mangel, og derfor ere mætte af at regiere! Kunde Dødelige blive udødelige, og de Usfuldkomne i dette Liv fuldkomne, saa fortriente J at blive det. Men da det ikke er mueligt; Hvo kand da undre over, at J blive saa snart mætte af at regiere? og hvilken kærslig Undersaat vilde misunde eder at døe, hvor meget han end elskte eder, og hvor nodig han vilde miste eder?

Og saaledes har vi Grund til at troe vor Salige Konge at være død. Have vi end ikke været øyensynlige Bidner dertil, vi have dog hørt det. Den allerhøyeste GUD, der alleene besidder Fuldkommenhed, lærte Ham som en usfuldkommen Gud at kiende sin egen Usfuldkommenhed, der, naar Han endog vilde gjøre alle Ting paa det beste og fuldkomneste, fandt alt at være usfuldkomment. Han var derfor ret glad ved at overlevere Regimentet i hans Hænder, som havde overantvordet Ham det; ja med hvad Omhed overgav Han det ikke tillige, og lagde det paa Dens Skuldre, som GUD selv havde udvalt til at tage det efter Ham, og som nu fører det! Hvor vare Hans Ønsker over
 Ham

Hans oprigtige, Hans Formaninger rørende, og Hans Opmuntringer kraftige! ja de samme, som David gav Salomon, der og i sine unge Aar maatte tage Scepteret efter ham: Jeg gaaer bort ald Jordens Bey; saa vær frimodig, og en Mand, og tag vare paa Herrens din Guds Baretægt, og vandre i hans Beye, til at holde hans Skikke, hans Bud, og hans Rette og hans Bidnesbyrd ic. (2 Kong. B. 2.). Og dette bør være enhver kærslig og redelig Undersaat den første Trost over Hans Død.

2.) Den anden Trost, som et kærsligt og kært Folk kand have over en kærslig og kær Konges Død, er: Naar de see Ham dse træet af at leve længere som et skrøbeligt Barn, og forrighfuld over at have levet saa.

Ere alle Konger den Højestes Børn, omendskiont, som vi tilforn have hørt, paa en ulige Maade; Ere der ikkun saa iblant dem, som fortjene dette dyrebare Navn, fordi de ved Naadens Aand ere satte i Børne-Stand, og stræbe at efterkomme deres Børne-Pligter; Saa ere de dog alle derudi liige, ja endog de beste iblant dem, at de ere skrøbelige Børn. De burde være de lydige, men ere ofte meest uldige; De burde være de ivrigste, men ere tit meest lunkne; De burde være Exempler for andre, men ere ofte de andre til Stod og Forargelse; De burde være de stærkeste, men ere ofte de svageste. Og hvoraf kommer dette? Har de meere Mangel paa Naadens Midler, eller er Guds Aand meere sparsom mod dem med

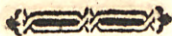
D 2 sine

sine Virkninger? Nej! ingensunde. Skylden er alleene hos dem selv: De ere mindre aarvaagne, i Henseende til sig selv, end andre; De give sig meere blotte for Fristelser; De have, som Børn, meere Omgang med Tjenerne i Huuset, end med Faderen; De vil, som kælne og selvraadige Børn, helst have saadanne Tjenere om sig, som i alle Ting ville søye dem. Der ere saa omkring dem, som har det Hierte at sige dem deres Fejl, og opmuntre dem til det Gode; ja saa, som finde deres Regning ved, at Konger blive sande Guds Børn; Thi hvor traurigt et Liv vilde det ikke blive for Verdens Børn, at være om saadan en Konge! hvor vanskeligt vilde det være for dem at blive hos ham! ja om de endog fik Lov at blive, hvor lidet vilde de faae at sige hos ham! O! I den Højestes Børn! Gid I selv vilde kiende, hvor mangen Dalila der søger at berøve eder den liden Styrke, I have faaet! I skulde da være meere aarvaagne; I skulde da bede Gud ret inderlig om Naade til at kiende eders Afsmagt og Skrøbelighed, og ved Christi Kundskab søge ald guddommelig Kraft i alle de Ting, som høre til Liv og Gudsfrygtighed; I skulde da med Paulo blive begiærlige efter at skilles fra et Døds-Regeme, hvorudi I ere underkastede saa megen Skrøbelighed; I skulde da blive ret forrigfulde over at have levet som skrøbelige Børn, og denne Sorg skulde virke Omvendelse i eder til Saliggjøreise, som ingen fortryder (2 Cor. 7, 10.); I skulde da blive ret trætte af at leve saaledes længere, og sukke efter Freløsning og Guds Børns herlige Frihed (Rom. 8, 21.).

Salige

Salige Konger! som døe i saadan Sinds-
Forsatning, saa fulde af Bedrøvelse over deres
store Skøbelighed, saa fulde af Længsel efter en
bedre og fuldkommere Tilstand! Ja herlige Trost
for Undersaattere! naar de see deres Konger saa-
ledes døe! En Trost, Dyrekøbte Siæle! som
ogsaa bør lindre vor Sorg over vor afdøde Konge.
Lovet være Gud! som har friet Hans Siel fra
Døden, Hans Dye fra Graad, Hans Fod fra
Fald; ja lovet være Gud! som gav dette trøtte
Barn Hvile, og denne Sorrigfulde den beste Hus-
svalse, som alleene følger paa en saa velgrundet
Sorg.

3.) Det tredie, som kand trøste Kiærlige og
Kiære Undersaattere over en Kiærlig og Kiær Kon-
ges Død, er: Naar de see Ham glad ved at
døe som et uselt Menneske, i Troe til Chris-
stum, i Hengivenhed under hans Villie, og
en oprigtig Kiærlighed til sit Folk. See!
Jeg døer, og Gud skal være med Eder.

At see Mennesker døe, fordi de maae og
skal døe, det er et Syn, vi daglig kand see; At
see Mennesker, som ere udelevede som Jacob, og
hvis Liv har været en Kiæde af lutter Lidelser,
at døe med Glæde, ey alleene over at de kand ende
et uselt Liv, men og nyde et bedre og fuldkommere
Liv, det er og et Syn, som er ikke saa rart. Men
at see Mennesker, som stedsse har levet i Velstand,
døe med Glæde, forvissede om et bedre Liv, en
fuldkommere, ja en evig, Velstand, det er endnu
meere rart. Men det allerrareste af alt er, at see

en Konge i sine beste Aar med Glæde at forlade dette Liv, og at døe som et Menneske, der veed, at han ikke er skabt for Tiden men for Evigheden; At see ham døe med Glæde, ikke alleene over at blive ved Døden befriet fra alle sine Smerter, men i sær fra sine Synder, som Aarsag til de samme; At see ham døe med Glæde som en arm Synder, i Troen til Jesum, som har smaget Døden for os alle; At see ham i denne Troe overvinde Døden selv, og sige: Død! hvor er din Braad? 2c. (1 Cor. 15, 55.); At see ham i denne Troe være GUD hengiven, omhyggelig og bekymret for at faae Forsikring om sin Naade- Stand, troe i at øve sine Pligter, i sær i at afbede hos GUD for Christi skyld de Synder, han baade som en ufuldkommen Gud, et skrøbeligt Barn, og et syndigt Menneske, har begaaet mod GUD, sig selv og sit Folk; ja at see ham døe med et kiærligt Hierte til sit gandske Folk, under bestandig Bøn, Ønske og Betsignelse over dem alle. Dette er visselig det rareste Syn af alle, det trøsteligste for hver Kiærlig Undersaat. Og saaledes have vi Grund til at troe vor Kiærlige og Kiære Konge at være Død, Hans forrigfulde Huus og bedrovede Folk til Trost.

Men, Dyrekøbte Siæle! Gid vi alle vilde lægge Bind paa saa at døe, og i Tide berede os dertil! Lader os dog ikke opsætte et saa vigtigt Bærk fra een Tid til en anden; thi Døden er os alle vis, men hvorledes og hvorsnart den kommer, uvist. Lader os derfor i dag, da vi have beklaget vor Kiærlige Konges Død, tænke paa vor egen,

og bede GUD selv lære os saa at tælle vore Dage, at vi maae bekomme Wiisdom i Hjertet; den Wiisdom, at kiende os selv som Syndere, og omvende os, medens vi endnu kand synde; den Wiisdom, at kiende Ham, der er blevet os af GUD til Wiisdom, Retfærdighed, Helliggjørelse og Forløsning; den Wiisdom at troe paa Ham, ved Troen at tage af Hans Fylde Naade for Naade, stedse at tvinges af Hans Kiærlighed til ikke meere at leve os selv, men Hannem, som er død for os og opstanden (2 Cor. 5.); den Wiisdom, bestandig at blive i denne Troe, at rodfæstes, grundfæstes og opbygges derudi, indtil vi endelig føre Troens Ende herfra, som er Siælenes evige Salighed. Saa vil GUD opfylde vor doende Konges Ønske paa os, og stedse være med os, indtil vi evig skal være hos ham. Og med dette Ønske vil vi og i dag slutte denne Tale.

GUD være med vor nu værende Allernaadigste Arve-Konge og Herre, Kong Christian den Syvende! GUD være med Ham i alle Hans Kongelige Forretninger og alt Hans Foretagende! Han hielpe Ham selv at bære den tunge Byrde, han har lagt paa Hans svage Skuldre! Han styre Ham med sin Aand, som skal styre os! Han give Ham den rette Wiisdom, som bestaaer i hans Frygt, den rette Frimodighed, som bestaaer i Tillid til ham, og den rette Styrke, som bestaaer i en oprigtig Kiærlighed til GUD, Sig selv og sit Folk! Han hielpe Ham at flye alle Ungdommens Begierligheder, og at regiere som en Gud, leve som den Højestes Barn, og altid at

betænke, at Han i sig selv er et ufelt og syndigt Menneske! Saa bliver Han stedse i Christo, og lever bestandig i ham; Saa faaer Han og den Forvisning, at, enten Han lever eller doer, hører Han ham til.

Guld være og med begge Deres Majestæter Dronningerne! Den Eene som en forrigfuld Enke over Hendes Hoved og Herre, og den Anden som en bedrøvet Moder over en eeneste Son. Guld Trostens Guld være med Dem Begge! Hans Frygt boe stedse hos Dem! Hans Naade være over Dem, hans Glæde i Dem, og hans Betsignelse om Dem!

Guld være med Hans Høyhed, Prinds Friderich! Du, som af Naade har antaget Ham til dit Barn, skienket Ham Borne-Ret, og sat Ham i Borne-Stand, driv Ham og stedse til sine Borne-Pligter, og forsikre Ham om, at Han i dig har en Fader, der ey vil forlade Ham!

Guld være med Deres Høyheder Prindsesserne! Dine Øyesteene og det Kongelige Husfes dyrebareste Edelsteene, Rigernes Skæts-Engle og heele Folkets Glæde! Bevar Dem som en Øyesteen i dit Øye, og vær selv Deres Beskyttelse og sande Glæde!

Guld være med Kongens Høye Raad! at De stedse maae søge Raad hos dig, og aldrig give Kongen andre Raad, end de, som ere efter
din

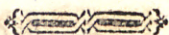
din velbehagelige Billie, sigte til din Ære, Kongens Gavn og Folkets Beste; og forstyrre du selv deres Raad, som raade andet!

GUD være med Kongens Krigsmagt, baade til Lands og Blands! at de saaledes i Fjends Tid maae søge Fred med dig, og holde Fred med alle dem, for hvis Beste og Sikkerhed de underholdes, at, naar Tid kommer, at de skal stride for Kongen og for Landet, de da maae fegte som Løver.

GUD være med alle Kongelige Betienere, fra de Høieste til de Nederste, og giøre dem alle viise, duelige, dydige, flittige, redelige, ydmyge og uegennyttige, til saa at paasee Kongens Ære og Lovens Fuldbyrkelse, ja hver Mand's Tarv, som troe Tjenere bør giøre!

GUD være og med Os, som du selv har værdiget at kalde til dine Medarbejdere! Arbejd saaledes paa os og i os med din Naade, at vi kand blive duelige, villige og flittige, til at arbejnde med dig! Hielp os selv at giøre din Gierning redelig, at den igien maae lykkes ved os, til mange Siels Oplysning, Omvendelse og Saliggjørelse, og vor egen Siels Frelse!

Ja, GUD være med det gandske Folk, og med hver Undersaat, i hvad Stand og Tilstand

stand han er, Høye og Lave, Riige og Fats-
 tige, Gamle og Unge, Store og Smaae! Han
 hielpe os alle, og give os sin Naade, til at
 blive troe Undersaattere og lydige Børn af
 ham, som vor største Konge og beste Fader!
 saa blive vi og alle troe Undersaattere og lydige
 Børn af vor jordiske Konge. Ja Han
 give os alle, som Syndere ret at troe, christe-
 lig at leve, og salig at døe, og lade sin
 Bessignelse boe hos os her og
 evindelig! Amen.

II.

Prædiken

paa

Den forordnede Bededag

for

Vor Allernaadigste Konges,

K o n g

Christian den Syvendes,

lykkelige Regiering.

Terten.

Psalm. CXXVII. v. 1.

Dersom HErren ikke bygger et Huus, da
 arbende de forgieves, som bygge derpaa:
 Dersom HErren ikke bevarer en Stad,
 da vaage Bægterne forgieves.

Indgang.

Af ald jordisk Lyksalighed, som et Folk kand
 ønske sig i Verden, er vel ingen større
 end den, at kunde leve under en gudfrygtig, viis,
 aarvaagen og naadig, Konges Regiering; En
 Konge, der troer, at han bør være en Fader for
 sit Folk, og saa regiere over dem, at han ved sin
 heele Regiering virkelig tiener dem, og søger at
 befordre deres sande Lyksalighed. Uden denne
 kand ingen jordisk Lyksalighed have Sted eller be-
 staae hos et Folk; men med den følger ald anden.
 Dyrekøbte Siele! Vi har i lang Tid, frem for
 mange andre Folk, været et saa lykosaligt Folk, og
 vi handle ilde, isald vi ikke skionne derpaa, og tak-
 ke den GUD derfor, som har givet os saadanne
 Konger. Vi handle mod den Tillid, vi ere en
 saa naadig GUD skyldige, isald vi ikke fremdeeles
 haabe den samme uforskyldte Godhed af ham,
 allerhelst, da vi har saa god Grund til at haabe
 det. Denne Dag bestyrker vort Haab: Vor
 nu værende Konge, der i sine unge Aar er sat til
 at

at regiere over os, og som GUD selv har paalagt en saa tung Byrde, har, som en Salomon, ikke alleene af Aar men af Sind, kiendt lige saa vel som han, at Han er selv alt for svag til at bære en saa stor Byrde, og derfor har anordnet denne Dag til en almindelig Bededag, da Han, med sit heele Folk, vil tilbede sig et forstandigt Hierte til at domme sit Folk, og med Forstand skille imellem ont og got (1 Kong. 3, 9.). GUD selv give enhver af os Naadens og Bønnens Aand til at bede for Kongen, saa bede vi og for os selv, da Han og vi ere saa nær forbundne, at Hans Beste er vort, og vort igien Hans Beste. Den beste Bøn vi kand giøre for Ham, er den, som David giør i Psalm. 72. v. 1.: GUD! giv Kongen dine Domme!

Denne Psalme er uden Tvivl den sidste David har digtet, og kand altsaa med rette kaldes hans Svane=Sang. Derfor staaer der og i Slutningen deraf: at Davids Isai Søns Bønner have Ende. Ja, det er troeligt, at han har digtet den kort for hans Død, da Salomon allerede var bleven salvet, og udraabt til Konge efter ham og i hans Sted; En Psalme, som uden Tvivl er digtet i Anledning af denne glædelige Begivenhed, digtet for at lykønske den unge Konge, og tilbede ham af GUD, som havde ophøyet ham paa Thronen, Wiisdom, Naade og Kraft, til at opføre sig værdelig derpaa. Han saae nu i dette en Begyndelse paa de guddommelige Løfters Opfyldelse, som vare ham givne, og findes 2 Sam. 7. Guds Aand, som stedsse havde været

været over ham, og havde endnu ikke forladt ham, viser nu, da hans egen Aand i et svagt Legeme allerede havde begyndt at tabe meget af dens Kraft, sin Kraft i hans Skrøbelighed, og indaander ham en Psalme, der er saa fuld af Aand, Indsigt og guddommelig Wiisdom, at vi har meere Marsag at tillægge ham den end David. En Psalme, der altsaa er best skicket for os, som christelige Undersaattere, til at laane Ord, ja en alleene Ord men Aand, af til at bede for Kongen: **GUD giv Kongen dine Domme!**

Saa Ord, men vigtige! og saa bør og altid vore Ord være i vor Bon, da GUD er i Him-melen og vi paa Jorden (Præd. 5. v. 1.). David taler her om Kongen; Han forestiller sig ham som en, der er høyst trængende; Han viser os det han meest trænger til: Guds Domme. Han lærer os, Hvo der alleene kand opfyde ald hans Nødtørstighed: **GUD**; Hvorledes dette skeer af ham: ved at give Kongen sine Domme; og hvad der maae skee af Kongen og hans Folk, naar dette skal skee af GUD: De maae samtlig bede ham derom: **GUD giv Kongen dine Domme!**

David taler om Kongen; Og det er let at see af alt det, som i denne heele Psalme tales om ham, at her ikke tales alleene om Salomon, som nu allerede var sat paa Davids Throne, men fornemmelig om Christo, Han som GUD skulde give, og nu har givet, Davids sin Faders Stool, og er en Konge over Jacobs Huus evindeligt, og paa hvis Kongerige aldrig skal være Ende (Luc. 1.

v. 32. 33.). De blinde Føder selv har maattet tilstaae dette. Denne Konge var det og David havde stedse sit Øye, Sind og Hierte, henvendt til; Denne Konge tragtede han selv, som et Forbillede, at efterligne i ald sin Regiering; Denne var det han nu og vilde viise sin Son Salomon hen til, at han skulde sætte ham som et Mønster for sig i alt hans Foretagende; Denne var det og Salomon, i sær i sin Regierings Begyndelse, og troelig ogsaa i Slutningen deraf, satte stedse for sit Ansigt. Men endskjønt dette er unegteligt og soleklart, at David i denne heele Psalme har sin fornemste Hensigt paa Christum; saa kand det dog ikke negtes, at han jo her tillige har sit Øye paa Salomon, der nu allerede var blevet Konge i hans Sted, og skulde tiene ham til Forsikring om den endnu langt større, bedre, viisere og herligere Konge, som, længe efter hans Dage, skulde komme ud af hans Liv (2 Sam. 7. v. 12.), og som selv vidner om sig, at Faderen har givet ham ald Dom (Joh. 5. v. 22.). At David ikke her nævner ham ved Navn, og siger: GUD! giv Salomon dine Domme; men kalder ham allene Kongen, er, deels for at vise sin Glæde over hans Regierings Tiltrædelse, deels og for at vise sin egen Hønhagelse for ham, som GUD selv af alle hans Sonner havde agtet værdig til at være Konge i hans Sted; men fornemmelig er det skeet for at vise, at Salomon, som nu var ophøjet til Konge, var som Konge meest trængende. Og saa er det i Sandhed: Af alle Mennesker i Verden er ingen meere trængende end en Konge. Ingen vidste

vidste dette bedre end David, han, som selv havde været Konge, og havde selv erfaret det, ja, just fordi han havde fiendt saa vel sin egen Trængsel, stedse holdt sig til GUD, ydmyget sig for ham, og søgt i al sin Regiering ald. Hielp, Raad og Undsætning, af ham, var blevet en af de største og bedste Konger i Verden, et ret prisværdigt Mønster for Konger at efterfølge. O! at alle Konger i Verden, o! at i sær alle christelige Konger, vilde lære ret at fiende, hvor høyt trængende de ere! en Ting, som er snart lært, naar de kun vil betragte vel, hvad det er at være Konge: At det er at være den fornemste af GUDS Tienere paa Jorden, som frem for alle andre bør gjøre hans Villie, udføre hans Domme og fremme hans Ære; At de ere Tienere for deres Folk, og Folket deres Tienere alleene for, under deres Regiering og Bestyrelse, at tiene den store GUD, og ved hans Tieneste at besfordre deres sande Beste. Nu, hvor høyt trængende er ikke den, der har en saa vigtig og vidtløftig Tieneste! og hvad Wiisdom, hvad Indsigt, hvad Naade, Kraft og Bistand, har ikke saadanne Tienere fornøden! Vi kand best see det, naar vi ikkun med et alvorligt Sind og et aarvaagent Oye vil give Agt paa, hvor meget der hører til at indrette sit eget Liv saaledes, at vi leve efter GUDS Villie, til hans Ære, til vort eget og Næstens Beste; Vi indsee det endnu bedre, naar GUD har sat os, som Forældre og Huusfædre, til at besørge et lidet Sleskabs Beste; men allerbest, naar vi ere satte i saadanne Embeder, hvor vi ere forbundne til at have Omsorg for manges Beste; O! hvor

hvor ofte ere vi ikke forlegne! hvor ofte nedslagne! og maae sige med Paulo: Hvo er nok til alle disse Ting? Ja, jo meere vi kiende os selv, jo meere vi indsee vort Embedes Bigtighed, jo meere due- lige og redelige vi ere i at ville giøre det, som vi bør; jo meere kiende vi, hvor trængende vi ere til Guds Bistand og Kraft. Og hvor høyt trængende maae da ikke en Konge være, der vil være saadan, som han bør, skal og maae, være, naar han skal tiene GUD og sit Folk saaledes, at den forstes Ære, og de sidstes Beste, ved ham skal beforders, og hans eget derved tillige! Men hvad er det en Konge fornemmelig trænger til? GUDS Domme. GUD! giv Kongen dine Domme.

GUDS Domme ere: Alle de Gierninger, GUD selv har giort; thi det er altsammen giort smukt i sin Tiid (Præd. 3. v. 11.), og intet er giort i blinde, men alt efter den viiseste og fuldkomneste Dom: Alt det Ord, som GUD har talt ved sine Tienere, og ved dem ladet optegne; thi intet deraf er talt i veyret, men ethvert Ord er en viis og fast Dom af en alviis og sandrue GUD, der umue- lig kand tage feyl i sine Ord: Alt hvad han har aabenbaret os at troe, og befalet os at efterleve; Moses kalder det alt HERRENS Ord og Domme (2 Mos. B. 24. v. 3.): Alt hans Regiering i Verden, alle hans almindelige og besynderlige Forsyns Bøye, i saavel at regiere det store Alt, som Menniskene i sær, og blant Menniskene i besynderlighed hans Troende: Alt hvad han virker paa enhver, i enhver, og ved enhver, efter hans velbes- hagede Billie, eller og tillader at skee af dem og

E

mod

mod dem, det er alt hans Domme; Domme, om hvilke David vel maae sige, at de ere en stor Afgrund (Ps. 36. v. 7.), og hvorom enhver maae bekiende med Paulo: O! et Rigdoms Dyb baaede paa Guds Bliisdom og Kundskab! hvor urandsfagelige ere hans Domme, og hans Beye usporlige (Rom. 11, 33.)! Alt det onde, som moder os, alt det gode, som skeer os, ald den Ulykke vi befries fra, ald den Hielp og Bistand vi faaer, det er alt hans Retferdigheds Domme (Ps. 119. v. 62.). Ald den Bliisdom vi have, ald den Forsigtighed vi bruge, alt det gode vi udrette, alt det onde vi hindre, ja ald den Fremgang vi giore i det gode, det er alt hans Domme, og alle hans Domme ere gode (Ps. 119. v. 39.). Nu disse Guds Domme trænge vi alle til; thi dersom Gud ikke gav os dem, hvor blinde, uforstandige, daarlige, vildfarende, selvraadige, uregierlige og ulyksalige, vilde vi da ikke være i Tiden og blive i Ewigheden! Men i sær er en Konge høyst trængende til disse Guds Domme; Han som er sat til at regiere et heelt Folk, og under den Højestes Bestyrelse at styre dem. Hvad Kundskab behøver han ikke om Guds Gierninger! hvad Indsigt i Guds Ord! hvad Forstand paa Guds Regiering! hvad Høragtelse, hvad Troe, Kierlighed, Lydighed, Hengivenhed og Underkastelse under Gud! hvad Bliisdom, Raade, Kraft og Bistand af ham! Ja, hvor maae han ikke troelig lade sig lede efter hans Raad! om han skal fremme Guds Ære, sine Undersaatteres sande Beste, og selv vente at annammes til Ære (Ps. 73, 24.). Men af hvem skal en Konge faae saa stor Skat

Skat og Kongeligt Eiggendefæ? Af GUD. GUD!
siger David, giv Kongen dine Domme.

David vidste best, som den, der selv havde erfaret det, at GUD, som den store Overherre, der er en stor Konge over alle Guder, er allene den, der kand give Konger sine Domme, og gjøre dem derved vilse, duelige, redelige, arbejdsomme, aarsvaagne, forsigtige, omme, retfærdige, naadige, ja, med eet Ord, ret skikkede til at gjøre hans Villie, befordre hans Ære, og fremme deres Folkes og deres eget Beste. Og saa er det og i Sandhed; thi han er den Lysheds Fader, fra hvilken ald god og ald fuldkommen Gave kommer [Jac. 1.]. Han er den, der giver os alt got rigelig at nyde, og af hvilken, ved hvilken og til hvilken, alle Ting ere, og som bør igien Ære i ald Ewigheid [Rom. 11, 36.]. Ham er det vi alle trænge til, men i sær Konger, hvis Træng er en almindelig Træng, thi de trænge baade for sig selv og sit Folk. Men hvorledes opfylder denne store Givere disse Trængendes store Træng? Bed at give dem sine Domme. GUD! giv Kongen dine Domme!

Det Ord, David her bruger, er paa dette Sted meget eftertryffeligt. Han siger ikke: Viis og lær Kongen dine Domme! Han siger ikke heller: Laan ham dine Domme for en kort Tiid! men: Giv ham dine Domme! Giv ham dem saa, at han ey alleene kand forstaae dem og tale derom, men saa, at han i alle Ting kand rette sig derefter, og indrette sit heele Liv og Regiering efter dem! Giv ham dem til en bestandig Ejendom, som han omhyggelig maae søge at bevare, bruge og benytte sig

af i alt hans Foretagende! Giv ham dem ikke for at hovmode sig deraf, som han ikke havde annammet dem af dig; men giv ham dem, fordi han og hans Folk saa høyt trænger dertil! Giv ham dem efter din Buisdom, ligesom du seer, at han vil tage imod saa store Gaver, og anvende dem vel! Giv ham dem for din Sønns skyld, som du har givet os, og med hvilken du vil give os alle Ting! [Rom. 8, 32.] Giv ham dem for din Keres skyld, at Kongen og hans Folk maae takke dig alleene for al den Salighed, som du beviser din Salvede, og love dit Keres Navn evindeligt! [Ps. 72.] Ja giv Kongen sa: dine Domme, at Kongen og hans Folk maae igien gandske opofre sig til dig, og fremstille selv deres Legemer dig til et levende, helligt og vels behageligt, Offer, som er den fornuftige Guds Tjeneste! [Rom. 12. v. 1.] Men skal Gud saaledes give Kongen sine Domme, saa maae Kongen og hans Folk selv bede Gud derom; Derfor ere og disse Davids Ord en Bøn: GUD! giv Kongen dine Domme!

Det er egentlig vor Trang til Gud, og hans uforstyldte Miskundhed imod os, som bevæger Gud til alt det, han giver os; Men det er igien vore Bønner, hvorved vi tilstaae vor Trang, og vise vor Tillid til Gud og hans Naade; og derfor bør vi bede uden Afsladelse [1 Thess. 5, 17.]. En Konges og hans Folks heele Liv bør være en stedse varende Bøn. En Konge maae altid kiende sig selv som et uselt Menneske, der trænger idelig til Gud, baade for at styre sig selv og sit Folk ret. En Konge maae stedse have Gud for sine Dyne

og i sit Hierte, til at lade sigⁿ styre og beherske af ham. Han maae aldrig tænke, at GUD umiddelbar vil give ham sine Domme, men middelbar; og derfor ikke alleene bede ham derom, men og søge det, han beder om: Thi hvo som beder, han saaer; hvo som leder, han finder [Matth. 7.]. Han maae flittig betragte GUDS Gierninger, høre, læse, overveie, og lægge hans Ord paa Hierte, give Algt paa ald hans Regiering, og sætte ham som et bestandigt Monster for sig. At bede uden at lede, er at friste GUD; og at lede selv, uden at bede GUD om at raadfore og lede sig paa den rette Bey, det er Formastelse og Overmod. Men, naar en Konge er troe i begge deele, saa feyler det ikke, at GUD jo giver ham sine Domme, og gjør hans Regiering fornuftig, viis, velsignet og lyksalig. Ja, som en Konge selv maae have GUDS Gierninger, Ord og Regiering, daglig for Dyne, og indrette ald sin Regiering derefter: saa maae han og drage Om-sorg for sit Folk, at samme Kænd saae tilstrækkelig Kundskab og Oplysning om GUDS Gierninger, Ord og Regiering, at de ogsaa derefter Kænd indrette deres heele Liv; og de bør igien ret benytte sig af de Midler, GUD ved en gudelig Konges viise Foranstaltning giver dem dertil. De maae aldrig tænke, at en Konge Kænd hielpe og gjøre dem lyk-salige uden GUD, og idelig overløbe ham med deres Bønner; ja de maae ikke tænke, at GUD vil gjøre dem lyk-salige, uden de og selv stræbe efter at blive det, og bruge de rette Midler dertil, som ere: Gudsfrøgt, Arbejdsomhed, Flittighed, Maadelighed, Edruelighed, Nøysomhed, Kierlighed,

Eenighed, Eydighed, og over alt en bestandig Hensivenhed til GUD, og Hensigt til den forestaaende Ewigheid. Naar en Konge og hans Folk saa opfører sig, saa vil GUD høre deres fælles Bønner, see til deres fælles Trang, give Kongen sine Domme, og giøre ham derved til en god Bygmester og aarvaagen Vægter, som bygger paa sit Folkes Lyksalighed, og vaager for deres Beste. Og dette er den store Sandhed, som vi i dag af Texten vil betragte.

Har vi af vor Indgangs Ord hørt David at bede for Salomon, at GUD vilde give ham sine Domme, og deraf lært, baade hvad Kongen og vi har at giøre, paa det at GUD fandt give ham sine Domme; Saa skal Salomon, som David gjorde denne Bøn for, og som blev en af de vliifste Konger paa Jorden, lære os:

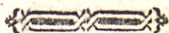
At den Konge er den beste Bygmester og aarvaagne Vægter, som GUD giver sine Domme. Tre Ting har vi herunder at betragte:

- I.) At et Folk er som et Huus, der idelig maae bygges paa, og som en Stad, der stedsse maae bevogtes.
- II.) At en Konge er den Bygmester, der skal bygge paa dette Huus, og den Vægter, som skal bevogte denne Stad.
- III.) At den Konge er den beste Bygmester og aarvaagne Vægter, som GUD giver sine Domme.

Tertens Forklaring.

Denne Psalme, hvoraf vor Tært er taget, bliver Salomon tillagt; den synes og at være et kort Begreb og Udtog af hans Prædike-Bog. Hans Dyemeed derudi er at vise os, at ald vor Stræben, vort Arbejnde og Møye, for det timelige og jordiske, i hvad Stand og Omstændigheder GUD endog har sat os, er frugtesløs uden GUDS Velsignelse, og at, dersom vi vil vente og nyde den, maae vi først for alle Ting søge GUDS Rige og hans Retfærdighed, da alt andet skal tilfalde os (Matth. 6.). Vigtige Sandhed! nyttig for enhver at troe og øve, men i sær for en Konge, som frem for andre har saa meget med det verdslige og jordiske at gjøre, har et stort Huus at bygge paa, og en vidtloftig Stad at vaage over. Lader os

1.) Betragte: Et Folk som et Huus, der idelig maae bygges paa; som en Stad, der stedse maae bevogtes. Saaledes anseer Salomon et Folk i vor Tært, naar det heder: Uden Hæren bygger Huset 2c. At et Huus i Skriften ofte tages for et Folk, er saa bekiendt, at det er overflødig vidtloftig at bevise samme. Esaias kalder det Jødiske Folk saaledes (Es. 48, 1.). Propheten Ezechiel kalder dette Folk overalt Israels Huus, et gienstridigt Huus (Ezech. 3. og 12 Cap.), og ligeledes Propheten Hoseas Cap. 1. v. 6. 7., hvor baade det Israelitiske Folk og Juda, som vare adskildte, og udgjorde tvende Folk, begge kaldes, det første Israels Huus, og det andet Juda Huus.

Og saaledes fand og ethvert Folk ansees som et Huus: Kongen, der regierer over dem, er som Fader i Huset; det heele Folk hans Familie og Huusegne, og enhver Undersaat et Barn. Ja Rigets heele Indretning er som et Huus, der stedse maae bygges paa, hvor nu et, nu et andet, fattes, hvor det eene efter det andet, ifald det ikke bliver efterseet og i tide rettet, forfalder. Det stærkeste og beste Huus i Verden fand blive reent i bund og grund ødelagt, naar det ikke idelig eftersees og forbedres, i sær naar dets Hoved-Mangler ikke i tide rettes. Naar Grunden begynder at svige, naar Bæggene begynde at falde ud, Taget duer intet, Vælskerne forraadne, Skillerummene falde ned; saa er det forsilde at forbedre et saadant Huus. Og saa er det og med det beste Folk i Verden: Bliwer det ikke viiselig og vel regieret; bliver de Hoved-Mangler, som indsnige sig, ikke i tide forebyggede; begynder Religion og sand Gudsdyrkelse at tage af, Troe og Love at svige baade hos de Store og Ringe, Kierlighed og Eenighed at forsvinde og blive kold; har de Ringe og Fattige intet Skul, Tag og Sikkerhed, meere; tager Egenmytten overhaand, og der sørges, ikkun for een Stand iblant Folket, og ikke for det heele: Saa bliver et saadant Folk i en hast til en Ødelæggelse. Vi har af Historierne saa mange Beviis herpaa, at vi fand ikke tvivle derom. Vel derfor det Folk! som der idelig bygges paa, ja som der bygges saa vel paa, at der sees ey alleene paa dets timelige og jordiske Lyksalighed, men fornemmelig paa dets aandelige og evige! Thi lyksaligt er det Folk, som
 det

det saa gaaer; men saligt er det Folk, hvis Guld Herren er. (Ps. 144. v. 15.)

Ja er et Folk et Huus, der idelig maae bygges paa; det er og en Stad, der stedse maae bevogtes. Et Folk kaldes en alleene i Skriften et Huus, men og en Stad. Saa kalder Propheeten Esaias det Jodiske Folk en Stad: Hvorledes, siger han, er en troefast Stad blevet til en Hore? Es. 1. v. 21. og ligeledes i det 26de Vers: Jeg vil give dig Dommere igien, som i Begyndelsen, og Raadsherrer, som i Forstningen, og derefter skal du kaldes en Retfærdigheds Stad, en troefast Stad. Og Salomon udi hans Ordsprog kalder tit et Folk en Stad, som, foruden andre Stæder, fand sees af Ordsp. 11. v. 10. 11. Og med største Fryde fand og et Folk kaldes en Stad; thi det udgior et Selskab, som boer tilhobe, og forbindes med hinanden ved visse Love, til at arbejde paa fælles Beste og Sikkerhed. Ja i denne Henseende kaldes Glds Folk, endskiont det er adspredt iblant alle Folk, en Stad, ja Glds Stad (Ps. 48. v. 1. Hebr. 12. v. 22.). Ja de kaldes en alleene saa i Henseende til den Forsatning, de her staae udi paa Jorden, men og i Henseende til den Tilstand, de skal sættes udi i Evigheden; Thi vi have her, siger Paulus, ingen blivende Stad, men vi søge den tilkommende (Hebr. 13, 14.). Er nu et Folk en Stad; saa trænger og saadan Stad til stedse at bevogtes, mod udvortes Fiender, mod indvortes Uorden, og alt det, som fand bringe den i Ulykke. Thi bliver en Stad ikke stedse vel bevogtet, saa gaaer det den ikke et haar bedre, end

et Huus, som ikke idelig bygges paa. Den bliver snart enten til et Kov for udbortes Fiender, eller og til en Røver-Kule, hvor den eene Stand bliver et Kov for den anden, den eene Borger et Kov for den anden; hvor de Mægtige undertrykke de Ringe, og de Riige opæde de Fattige; hvor den eene ikkun vaager til den andens Ulykke, Skade og Fordervelse, og Guld igien for alt dette vaager over dem ikke til det gode, men til det onde (Jer. 44. v. 27.). Men er et Folk et Huus, der skal bygges, en Stad, der maae vaages over; hvo skal da bygge paa dette Huus, og vaage over denne Stad? Det heele Folk bør vel at bygge sig selv, og vaage over sig selv; men i sær maae Kongen være Bygmester, og Folket selv bygge under ham; Han maae være Vægter, og de vaage under ham.

II.) Og dette er det andet vi har lovet at ansee, nemlig: At en Konge er den Bygmester, der skal bygge paa dette Huus, og den Vægter, der skal vaage over denne Stad. En Bygmester er den, som forstaaer Bygningskonsten, og veed efter de beste Regler at bygge, enten et Huus af nye, eller jog at sætte et allerede bygget, men forfalden, Huus igien i forsvaerlig og god Stand. Til det sidste udfordres meere end til det første: Thi skal en Bygmester sætte et forfalden Huus i god Stand, saa udfordres en alleene, at han maae forstaae Bygnings-Kunsten vel, og være ret øvet derudi; men han maae og nøye kiende det Huus, han tager sig paa at sætte i Stand. Han maae vel betragte det, og søge at indsee ald den Mangel
og

og Brøst, som er derved; Han maae tage Grundvolden først i Dyeshn, dernæst Taget, siden Bæggene, og tilsidst den heele Indretning; Han maae meget nøye eftersee, hvad Mangel der er ved enhver. Finder han Grundvolden at være slet, han maae først søge at rette, hvad Fejl derved findes, og siden de andre, og ikke begynde først, hvor han skulde ende, og ende der, hvor han først skulde begynde. Ja, naar han kommer til Indretningen, bør han først see til at rette det, som fattes i det Nødvendige, siden i det Nyttige, saa i det Bequemmelige, og tilsidst i det Fornoyelige og Smukke, som tiener til Husets Zirak og Prydelse. Han maae stræbe at lægge den beste Plan til at forbedre alle disse Ting, uden at svække Huset derved eller forderve det, i stæden for at han skulde bygge det. Han maae udsøge de flittigste, dueligste, redeligste og meest uegennyttige, Arbejdsfolk, som han kand finde, til at gjøre Arbejdet, og ikke tage enhver dertil, som enten selv tilbyder sig, og lover got, men holder intet, eller som andre foreslaae dertil; men han bør selv see sig om efter saadanne, og naar han finder dem, saa bør han holde dem i Agt og Ære, og tillige efter Fortieneste belønne dem. Han bør sætte enhver Arbejder til det, han egentlig er skicket til, og ey til andet; thi hvorledes vilde det Huus blive bygget, hvis Bygmester satte en Broelægger til Blyetækker, og en Blyetækker til Broelægger, en Muurmester til Tømmermand, og en Tømmermand til Muurmester, og saa videre? En Bygmester bør og selv see til med alle disse Ar-

bey

bændere, og flittig give Agt paa enhver, at ingen er bedragelig, lad, utro og selvraadig i sit Arbejde, men alle eenige, ikke til deres egen Nytte, men til at gjøre hver sin Gierning saa vel, som den bør og kand gjøres; og naar der findes saadanne, som ere utro og lade, og vil forføre andre dertil, hindre Arbejdet, eller og gjøre det slet, saa bør han give saadanne deres Afseend.

Nu saadan Bygmester bør en Konge være, som er sat til at regiere et Folk. Thi hvad er en Konge, i sær en Enevolds-Konge, andet end den Person, som det heele Folk har overgivet den høieste Magt, for at bestyre alle Ting til det almindelige Beste. Bør nu ikke en Konge da forstaae at bruge denne Magt til det heele Folks Beste? Bør han ikke have det oprigtigste Hierte og beste Forsæt, til at ville bruge den til det Folks Beste, som selv godvillig har, under den Høiestes Forsyn og efter hans Villie, overgivet ham den? Bør han ikke søge at kiende sit Folk, hvis Beste han skal besørge? Bør han ikke nøye give Agt paa dette Folks Mangel, isald han skal raade Bod derpaa? Bør han ikke indsee, hvad Mangel der kand være ved Religionen og dens Udøvelse, saavelsom Lovene og deres Fuldbyrkelse? thi disse Ting ere Grunden, hvorpaa et Folks sande Lyksalighed beroer. Bør han ikke indsee, hvad Mangel der er ved Rettens Pleie hos et Folk? Thi den er som Taget over Huset; og bliver den ikke ret pleyet, saa at den Fattige nyder ligesaavel Ret som den Riige, den Ringe ligesaavel som den Store; saa kand aldrig et Folk blive lykfsaligt, og aldrig nogen Regiering

giering lykkelig. Bør ikke en Konge indsee, hvad Mangel der er i et Folks Styrke? Et Folks Styrke bestaaer i Arbejdsomhed, Troeskab, Stridbarhed, Mod og Tapperhed, i Rigdom, Frihed og Sikkerhed, men fornemmelig i sand Gudsfrøgt; thi de ere som Bæggene i et Huus: Er der Mangel ved disse, det bør raades Bod paa; thi ellers kand aldrig et saadant Huus blive bestandigt. Ja i sær bør en Konge see til, om der er Mangel paa Riærlighed, Eenighed og Samdrægtighed, blant Folket; thi de ere som Biekerne i Huset, der holder heele Bygningen sammen; og, naar han finder saadan Mangel, søge at hielpe den. En Konge bør og, som en viis Bygmester, give Aigt paa Folkets heele Indretning, først rette det Fornødne, og drage Omsorg for, at det heele Folk kand faae Forraad paa Levnetsmidler, og at disse kand faaes for den letteste Priis. Nærings-Standen maae være en Konges første og fornemste Arbejd at sætte i den ønskeligste Stand; thi det er den, som udgjør det meeste af Folket, og for hvis skuld de andre ere, og af hvis Sveed og Arbejd de andre leve: Den er som Mave i Legemet, bliver den først svækket, saa duer hverken Hoved, Arme eller Been, det allerringeste. Det Nyttige, og hvad Feyl derudi findes, som i Videnskaber, Haandverker, Manufakturere, nyttige Konster, og andet meere, maae siden rettes; og endelig det, som tiener til et Folks Bequemmelighed, Fornøelse og Prydelse. En Konge bør, som en viis Bygmester, see paa den beste Maade at rette disse Mangler: Han bør udsøge de allerdueligste og reder-

redeligste Arbejdere dertil, modne Mænd, trofaste Mænd; Mænd, der ikke vil bygge Bærelser for sig selv alleene, og lade saa det øvrige nedfalde, men vil bygge paa det heele Folks Lyksalighed; Mænd, som ere villige til, naar det endelig saa skal være, at opofre deres eget for Folkets, og ikke Folkets for deres eget Beste; og saadanne bør en Konge i sær elske, ære og belønne. Han bør derimod fordre de troeløse, lade, uduelige og selvraadige, til Reguskab, og, naar de ikke vil forbedre sig, give saadanne deres Afskæd, og ikke lade et heelt Folk lide for en slet Arbejders skyld.

Ja, er et Folk en Stad, som skal bevogtes; Kongen er og den fornemste Bægter, som skal vaage over denne Stad. Skal en Konge vaage over sit Folk, han maae først selv være blevet aarvaagen, og stedse give Afgt paa den Guld, der har sat ham til Bægter over et Folk, og hvis Tjener han alleene er. Han maae stedse see hen til alle hans Gierninger, til alt hans Ord, ald hans Regiering, ja agte paa ethvert Bink, denne store Bægter giver ham. Han maae være aarvaagen over sig selv, til at sive og sive alt det, som kand hindre hans Aarvaagenhed i alle de Pligter, han baade er Guld, sig selv og sit Folk, skyldig; og derimod stedse lægge vind paa alt det, som kand opmuntre ham dertil. Han maae være en alvorlig og bestandig Fiende af alle Laster, og ikke taale dem hos nogen, men allermindst hos sig selv. Derimod maae han være en trofast Ven af alle Dyder, og ikke i sin Høihed nogensinde blive saa nedrig, at han selv bliver den ringeste i at øve dem;

dem; Men! han bør søge at være et Exempel og Monster derudi for sit heele Folk, og en levende Moral, hvoraf enhver kand lære, at baade Dyden kand øves, og hvorledes den bør øves. Han maa være aarvaagen over sit Folk, ja sit heele Folk, og søge at raade Bod paa alt det, der kand hindre dets sande Lyksalighed baade i Tiid og Ewigheid, og derimod befordre alt det, som tiener til dets legemlige, aandelige og evige, Beste. I sær bør en Konge, som en aarvaagen Bægter, vise ald sin Aarvaagenhed i at forsyne sit Folk, og hver Stand derudi, med gode Bægtere, som ere aarvaagne for Guld, Kongen og Folket; som have baade Forstand og Duellighed til at kunde vaage, og tillige Redelighed og Yst til at ville vaage, og ere i deres Aarvaagenhed flittige og bestandige. Han bør ikke give enhver meere at vaage over, end han kand overtage; thi det er at gjøre den beste Bægter unyttig. Han maae, naar de troelig have vaaget, og givet Algt paa deres Bæretægt, og naar de ikke ere i Stand til at vaage længere, sørge for dem, at de i deres Alderdom ikke skal lide Nød, fordi de have været meere aarvaagne for Glds Ære, Kongens og Folkets, end deres eget, Beste. Han maae have flittig Eilsyn med alle disse Bægtere, at de vaage som de bør. De gode maae efter deres Aarvaagenhed belønnes, de lade og utroe derimod efter Fortieneste straffes; ja, jo vigtigere Post dem er betroet, jo større altsaa den Skade er, som de gjøre ved deres Ladhed, Utroeskab, Skiodesløshed og Egennyttighed, jo mindre bør de skaanes, jo haardere

Dere straffes, at og de andre Land have Frygt. Den største Uorden i en Stad forarsages gjerne ved uforstandige, lade og utroe, Bægtere; og den største Uorden iblant et Folk af utroe, dovne og uforstandige, Foresatte i alle Stænder; og dette er gemeenlig igien den øverste Bægters Skyld, som sætter saadanne Bægtere, lader dem raade som de selv lyster, uden at kalde dem til Regnskab. O! hvor stort Ansvar har da ikke Kongerne paa Jorden, som engang skal gjøre Regnskab for den store Overvægter, som dommer uden Persons Anseelse! Og Land ikke Kiærlighed til Gud, sig selv og deres Folk, gjøre og holde dem aarvaagne, saa burde dog dette. Ja, hvad Guds frygt, Forstand, Wiisdom, Raade og Kraft, vil der ikke til, naar en Konge skal blive, og altid være, en saa god Bygmester og aarvaagen Bægter! Thi her vil sandelig meere til, end menneskelig Wiisdom og Kraft; hertil udfordres guddommelig Kraft og Wiisdom. Og altsaa bliver den Konge i Verden vel den bedste Bygmester og aarvaagreste Bægter, som den største Bygmester og aarvaagreste Bægter giver sine Domme.

III) Og dette er det tredie, jeg har lovet at vise, og Salomon selv viser os i vor Text, naar det heder: Dersom Hæren ikke selv bygger et Huus, da arbeyde de forgiæves, som bygge derpaa; Dersom Hæren ikke bevarer en Stad, da vaage Vægterne forgiæves. Her lærer Salomon: Hoo der er den allerbeste Bygmester og aarvaagreste Bægter, der alleene Land bygge et Folk og vaage over dets Beste: At det er

er Herren, han som har bygget Himmel og Jord og alt det, som er derudi, han, der vaager saa roelig og bestandig over alt det, hans Haand har gjort. Men hvorledes bygger han endnu? hvorledes vaager han? Bygger han uden Arbejdere? vaager han uden Bægtere? Ney! Salomon viser os her, at der vil Arbejdere til, naar et Huus skal bygges, Bægtere, naar en Stad skal bevogtes; Men han viser tillige, at ald deres Arbejde er forgiaevet, ald deres Aarvaagenhed unyttig, dersom ikke Guld selv bygger med dem og vaager med dem. Da nu et Folk, som vi før have hørt, er det Huus, der skal bygges, den Stad, der skal bevogtes; og en Konge Bygmesteren, hvorved Guld vil bygge, Bægteren, hvorved han vil vaage over dem, enten til at bygge eller nedbryde, plante eller oprykke (Jerem. 24.): Saa bliver vel den Konge den beste Bygmester og aarvaagteste Bægter, som Guld giver sine Domme. Saa-
dan Konge er:

1. Den beste Bygmester, og det:

a) Fordi Guld bygger a) paa og i ham, b) for ham, og c) med ham.

a) Guld bygger stedsse paa og i ham. Han bygger først paa ham: Thi derfor giver han ham sine Domme, og lader ham see sine Sierninger, høre sit Ord, og aabenbarer sig for ham i ald sin Regiering og Forsyns Bøye, at han der ved kand oplyse hans Forstand, og lære ham at kiende sine Bøye her paa Jorden, og hans Sandhed og Salighed iblant alle Folk; Ja derfor

oplyser han hans Forstand, at han kand omvende hans Hierte, og boye det til Tillid, Kierlighed, Frygt og Lydighed mod sig. Ja, hvorfor bygger Guld paa at oplyse og omvende en Konges Hierte? Derfor, at naar han nu har bygget ham til sin Tempel og Boelig i Aanden, han siden stedsse ubehindret kand bygge, boe og virke, i ham som sit fornemste Verksted, boye hans Hierte som Vandbække, hvorhen han vil, og stedsse drive ham ved sin Aand til at efterleve sine Pligter, baade som Menniske og et Hoved for andre Mennisker. Jo meere nu en Konge lader Guld ved Naadens Aand og Midler bygge paa sig og i sig; jo troeligere han omgaaes med Naadens Virkninger, og tager derimod, giemmer og bevarer dem; jo meere flittig han bruger Naadens Gaver, og handler efter den Visdom og Forstand, Guld giver ham i alle Ting, og efter den Troe, den Frygt og Kierlighed, Guld selv udøser i hans Hierte formedelst den Hellig Aand (Rom. 5.); jo bedre bliver han i stand til at bygge paa sit Folks Beste. Thi da faaer han den rette Duellighed, Ynst, Munterhed og Redelighed dertil, og lader det være sin Hovedsag, at han kand blive og være en god Bygmester, der bygger ey alleene for Tiden, men for Ewigheden. Ja, naar en Konge lår Guld stedsse saaledes ubehindret bygge paa sig og i sig, saa feyler det heller ikke, at jo denne store Bygmester bygger

b) For ham. Han bygger da paa enhver Arbejder, som han maae benytte sig af, til at gjøre enhver af dem duelig, troe og redelig, til at arbejnde paa den Gierning, som enhver bliver sat til

til at giøre. Han forsyner ham da selv med due-
lige Raadsmænd, troe Embedsmænd, retskafne
Lærere, gode Stridsmænd. Kort sagt: Han byg-
ger saa for ham hans gandske Folk, at det bliver
troe, lydigt og villigt, til at arbejnde under ham
paa deres eget Beste. Han bygger for ham til
at forebygge alt, hvad der kand skade ham og hans
Folk, og hindre hans og hans Medarbejnderes Ar-
beynd. Han bygger for ham til selv at styrte dem,
som enten vil hindre hans Arbejnd, eller og ned-
bryde det. Ja han bygger for ham, at, naar han
her har bygget vel, han da kand faae den Byg-
ning, som er af Guld, det Huus, som er gjort
uden Hænder, evigt i Himlene (2 Cor. 5. v. 1.).
Ja Guld bygger en alleene for ham, men

c) Med ham, og er stedse med ham i alt
hans Foretagende. Han er med ham i Raad, og
gior, at han stedse følger GULDS Raad, og lader
sig lede derefter (Ps. 73. v. 24.). Han er med
ham i at give Love og Befalinger, at han intet
befaler, som er imod GULDS Befalinger, men ind-
retter alle sine Love derefter. Han er med ham i
alt, hvad han forretter, at det kand blive ret og
ikke kroget. Han er med ham i alle hans Dom-
me, at han kand domme i Retviished. Han er
med ham i at udsøge troe Bygningsmænd, i at
see til med dem. Kort sagt: i alt; at intet foreta-
ges, intet begyndes, intet fortsættes, uden det som
er efter hans Billie, til hans Ære, og hans og
Folkets Beste; og alt dette giver GULD sin Bes-
signelse til, at det maae lykkes ved hans Haand
(Ps. 1. v. 3.). Ja, er en Konge, som GULD
giver

giver sine Domme, den beste Bygmester, fordi GUD bygger paa og i ham, for og med ham; Han er og den beste Bygmester:

b] Fordi Han bygger a] for GUD, b] efter GUD, og c] med GUD.

a] Saadan en Konge bygger for GUD. Han anseer GUD som Over-Bygmester, og sig selv ikkun som Under-Bygmester og Guds Tiener, der er sat af GUD til det han er. Han bygger altsaa ikke for at gjøre sig selv et stort Navn i Verden, og vinde selv Ære for hans Bygningskonst, Men! det lar han GUD sørge for, og selv sørger han ikkun for, at Guds store og herlige Navn kand blive ret bekiendt og helliget, og hans heele Huus og Folk fyldt med Guds Ære, som bør alleene Ære i ald Evighed. Han bygger ikke for at udbrede sit Riges Grændser, men for at udbrede Guds Rige derudi. Han bygger ikke for at faae sin Billie frem, men for at fremme Guds Billie. Han er meere for, at GUD kand prises i og for alle Ting, end at han selv bliver priset; Thi han gjør intet, som got er, uden GUD, og det er ham den største Ære, at GUD vil gjøre det ved ham. Ja, som saadan en Konge bygger for GUD, saa bygger han og

b] Efter GUD; efter den Forskrift, GUD har givet ham i sit Ord, efter det Monster, GUD viser ham i ald sin Regiering. Han seer ikke efter, hvorledes andre Bygmestere bygge, og tager mindre deres Bygningskonst til en Rettesnor for

for sig at bygge efter; Ney! han indseer, at det gaaer til med Regiere-Konsten i Berden, som med Bygnings-Konsten: I gamle Tider bygde man meest til Fornødenhed, til Nytte og Bequemhed; men nu ikkun til Lyst og til Prydelse. Da bygde man til Bestandighed, og gjorde saa varigt Arbejd, at Estertiden har haft lige saa stor Umage for at rive ned, som de for at bygge op: Nu bygges kun for et Syns Skyld, og man maae frygte for, at det vil falde ned, endog medens det bygges; og det er endelig vel nok, da Menniskene dog ere saa foranderlige, thi det koster da mindst at rive ned igien. Han efterfølger ikke disse uviise Bygmestere, men ham, hvis Bygning staaer endnu ved magt, hvor mange Daarer der endog har været, som har dadlet den, søgt at bestorme den, og har villet indrette den anderledes. En gudelig Konge seer alleene paa GUD i alt sit Foretagende, og søger at indrette sin heele Regiering efter hans; Thi han anseer ham for den allerviiseste og fuldkomneste Bygmester, og den Regiering i Berden, som er best indrettet efter hans, for den beste og meest fuldkomne til at gjøre et Folk lykksaligt. Og derfor bygger han og stedse

c] Med GUD. Paa ham forlader han sig; til ham tår han ald sin Tilflugt; hos ham søger han ald Wiisdom, Naade og Kraft. Han beder i ald hans Bygning, og bygger tillige i sin Bøn; ved Bønnen søger han Naade til at bygge, og ved at bygge vel viser han, at han har bedet vel. Han bygger med GUD, og under den Højestes Bestyrelse og Ledsagning. Han gjør intet uden at raad-

føre sig med hans Ord, intet uden det, som er overeensstemmende med hans Villie, som sigter til hans Ære, og som han kand vente, at GUD vil give sin Bessignelse til. Lykkes det da ikke altid for ham, saa er det ham dog Trost nok, at hans Ret er med HERRen, og hans Gierning med hans GUD [Eph. 49. v. 4.].

Men er den Konge, som GUD giver sine Domme, den beste Bygmester; Han er og:

2) Den aarvaagreste Vægter. Og det
a) Fordi GUD vaager a) over ham, b) for ham, og c) med ham. Og b) fordi Han igien vaager a) hos GUD, b) for GUD, og c) ved GUD.

a) GUD vaager over ham, ikke til det onde, men til det gode: Han vaager over ham, til at fylde hans Siæl med Naade, ja til at opfylde ham til ald Guds Fylde (Eph. 3, 19.). Han vaager over ham til at frie ham fra ald ond Gierning, til at frelse hans Siæl fra Døden, hans Dye fra Graad, hans Fod fra Fald (Ps. 116. v. 8.). Han vaager over ham til at gjøre hans Liv fornøyligt og langvarigt, hans Regiering fredsommelig, viis, mild og lykfsalig, hans Huus herligt, hans Folk anseeligt, glad og fornøyet. Ja han vaager over ham, til at afvende alt betydeligt onde fra ham, og igien tilvende ham alt det gode, som en saa god GUD kand og vil skienke dem, som stedsse efterfølge det gode.

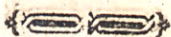
b) GUD vaager for ham, til altid at give ham selv et aarvaagent Sind, til at give ham aarvaagne Undervægttere i Kirken og Staten;
Bæg-

Bægtere i Kirken, som troelig paaminde om Herren, og ikke lade ham nogen Røe, forend han beskikker og sætter sin Kirke til Lov her paa Jorden (Es. 62. v. 6.); Bægtere i Staten, som stedse see paa Kongens og det heele Folks Beste; aarvaagne Bægtere, som baade kand og vil vaage; redelige Bægtere, som vil gjøre det i Oprigtighed, og ikke af Hyklerie og Skromt; uegenlyt nyttige Bægtere, som hade ald Sierrighed; forstandige Bægtere, som ikke ved en uforstandig Narvaagenhed fører en heel Stad i alarm, men gaae frem i Ydmyghed, Sagtmodighed og Forsigtighed; Bægtere, som ere alle aarvaagne til at fremme Guds Ære, og til at iagttage deres Pligter mod ham, thi de alleene ere ret aarvaagne til Kongens og Folkets Tjeneste.

c) GUD vaager og med ham og alle hans Bægtere, til at velsigne deres Slid og Narvaagenhed, til Kirkens Beste og Landets Færv; ja GUD vaager med ham, til at paasee alt dette med en utrættelig Narvaagenhed, med en stedsevarende Opmerksomhed og uafsladelig Slid, at det onde, saa meget mueligt er, kand afværge, det gode befordres, og Gudsfrugt, Kierlighed, Eenighed, Arbejdsomhed, og alt hvad baade her og hisset kand giøre et Folk lykkelig, blomstre og tage til.

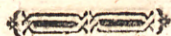
Ja, ligesom en Konge er den beste Bægter, fordi GUD stedse vaager over, for og med ham; saa er han det ogsaa

b) Fordi Han vaager stedse a) hos GUD, b) for GUD, og c) ved GUD.

a) Han vaager stedsse hos GUD: Thi han anseer GUD som Overvægteren, hos hvilken han skal tage, som Undervægter, ald Under iisning og sin Forholds-Regel. Han giver derfor stedsse Algt paa Guds Gierninger og Ord; Han betragter det, som er skeet, og daglig skeer, i Verden; i sær betragter han Guds Forsyns Bøye med ham og hans Folk, og benytter sig af alle Lejligheder til at giøre Guds Billie, afvende hans Bredes Domme, og igien tilvende sig og sit Folk hans bestandige naadige Baretægt og Besignelse. Han vaager saa hos GUD, at han bliver stedsse hos denne store Overvægter, at han igien altid kand holde fast ved hans høyre Haand. Og hvor salig er ikke en saadan Konge! GUD selv priser ham salig: Ordsp. 8. Salig er den, som hører mig, som vaager dagligen ved mine Dørre, for at vare paa hos mine Dørstolper.

b) Han vaager stedsse for GUD. Han veed, at GUD har ikke sat ham til en Vægter over et Folk for hans egen skyld; (thi hvad er han meere end et andet uselt Menniske, at han skulde være en Vægter over saa mange tusinde?) ikke alleene for Folkets skyld, til at vaage for deres Beste; men for GUDS skyld, at han ved sin Narvaagenhed for GUD og hans Ere kand føre mange Mennisker, ja et Folk, til den store GUDS og vor Frelseres sande Kundskab og rette Dyrløse. Og, i Sandhed, intet fortiener meere en Konges Opmerkksomhed og Narvaagenhed end dette; thi dertil er han egentlig sat af GUD,
og

og derved bliver baade han selv og hans Folk best tient, at han baade selv er aarvaagen, og gjør dem aarvaagne for GUD, at GUD igien stedsse kand vaage baade for ham og dem til Belsignelse.

c] Endelig vaager han og stedsse ved GUD: Thi han kiender, hvor uskicket han er til at vaage over sig og sit eget Beste, og hvor meget meere da over et heelt Folkes Beste. Derfor forsager han paa sig selv og sine egne Kræfter, og i Ydmyghed søger ald Blisdom, Naade og Kraft, hos den store Bægter, som har nok at meddeele alle, som bede ham deraf. Han befaler ham alle sine Bøne, og paa ham alene forlader han sig, som den, der gjør alle Ting vel (Ps. 37. v. 5.). Med Bøn til ham, i Tillid til ham, og efter alvorlig Undersøgning og Raadforelse med hans Ord, begynder og fortsætter han alt sit Foretagende; og naar han har vel fuldført det, saa er han aarvaagen i Taksigelse derfor til den Allerhøieste, som alene bør Æren for alt, da alt det Gode, som skeer af os, skeer alleene ved ham.

Tilsegnelse.

Nu her har jeg da i mueligste Korthed søgt at vise Eders Kierlighed: At den Konge, som GUD giver sine Domme, er den beste Bygmester og aarvaagreste Bægter over et Folk, og at det altsaa er tillige den beste Bøn vi kand gjøre,

giøre, som redelige Undersaattere, i dag baade for Kongen og alt Hans Folk, som Han er sat til at bygge og vaage over: **GUD!** giv Kongen dine Domme!

Det har behaget den Store Bygmester og Bægter, som har bygget dette store Alt, og hidindtil saa troelig vaaget derover, han som og har bygt os til et Folk, og hidindtil saa naadig, ja faderlig, vaaget over os til det beste, at sætte en ung Bygmester og Bægter over os i en Tid, da vi, frem for nogen Tid, trænge til en god Bygmester og aarvaagen Bægter. Vi havde altsaa Marsag til at frygte og forstrækkes, allerhelst, naar vi see hen til os selv og vor eget Forhold mod GUD, og hvad vi have fortient af ham: Men vi have igien Marsag til at være trostige, naar vi see hen til GUD, hvis Barmhiertighed haver ingen Ende, og til den Talsmand hos Faderen, Jesum Christum den Retfærdige, som er bleven en Forligelse for vores og den gandske Verdens Synder. Vi have Marsag til at være frimodige og have et got Haab, naar vi see hen til GUDs forunderlige Forsyns Bøne, og de forrige Tider, da GUD ved lige saa unge, ja endnu yngre, Bygmestere og Bægtere har allerbest bygt og vaaget over sit Folk, som en Salomon, en Joas, og Josias: Den første var ved samme Alder som Bor Konge, og de to andre meget yngre; men alle tre af de største Konger, som GUD satte over dette Folk.

Ja vi have Marsag til at være glade i Haabet, naar vi betragte denne Dag, som denne vor unge Konge har anordnet til en almindelig Besædedag, for i een Land med Hans heele Folk at tilbede Ham en lykkelig Regiering. Hvad tydeligere Beviis kand vi begiære paa, at Kongen selv er overbeviist om i sit Hierte, at Hans egne Kræfter ikke ere tilstrækkelige nok til at bygge og vaage over os, uden den store Bygmester og Bægter vil selv give ham Kraft dertil? Lader os da i dag begynde at opfylde vor Konges Begiæring og vor Pligt, i at bede for Kongen, og ikke ende den i dag, men fortsætte den alle vore Lives = Dage! Lader os i dag med Ham tilbede os Naade til saa vigtig en Gierning paa begge Sider! Og skal GUD høre vore og Kongens Bønner, saa maae hverken Kongen eller vi arbejnde mod vore egne Bønner, men vi maae med forenede Kræfter arbejnde paa, at GUD kand bygge os ved Ham, og ved Ham vaage over os til det Beste. Vi har hørt, hvorledes en Konge maae bygge et Folk og vaage over det; Men skal vi da være ørkesløse og sove? Ney! vi maae arbejnde med Ham, vi maae vaage med Ham.

J, som af GUD og Kongen ere satte til Arbejndere og Bægtere, i hvad Stand det endog er, opfører Eder derudi efter GUDs Ord og Kongens Billie! Berænkter altid, hvortil J ere satte i Eders Embeder, og hvorpaa J skal arbejnde, paa Eders Næstes Beste; (forlad mig, at jeg
Ealder

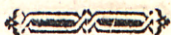

Kalder saa den Ringeste iblant Folket, thi han er det, endskiont saae tænke saa). Hvorledes skal I nu bygge paa Eders Næstes Beste? ved at undervise, overbevise, formane, befale og straffe, i Rierlighed og ald Sagtmodighed. Det er ikke Stokke og Steene, som skal tilhugges, men det er fornuftige Mennisker, som skal bygges; og dette bør altsaa skee med Fornuft. Thi hvo ere I, at Guld har sat Eder over andre? Ere I ikke det samme som de? ikke satte over dem for at nedbryde og odelægge, men for at bygge dem og vaage over dem? O! giorer det da i Guds- frygt, med Blisdom og Forstand, med Ydmyg- hed, Uegennyttighed og Sagtmodighed, med Flid og Redelighed! Ja arbejder saa, at I ikke skal miste selv tilsidst, hvad I have forarbej- det, men at I kand bekomme fuld Løn af den store Guld selv! Vaager saa, at I, som aar- vaagne Bægtere, kand engang med Glæde af- lægge Regnskab til den store Overvægter, som I aldrig kand bedrage!

Men I, som skal bygges, I, som skal bevogtes, lader Eder og som Mennisker bygge og bevogte! Betænkter, at alt dette er til Eders eget Beste, og at det er en stor Naade af Guld, at han har sat Bygmestere og Bægtere til at bygge og vaage over Eder! Kiender da dem, som arbejnde saavel paa Eders aandelige og evige, som legemlige, Beste! Omvender Eder alle til den store Guld, som har lagt saa god Grund til Eders Salighed, og arbejder selv ved sin
 Aand

Land og Ord saa troelig derpaa! Fader Eder selv oplyse og oplive af ham, at I selv, som levende Steene, kand blive bygte til Guds Tempel og Boelig i Landen! Frygter stedse GUD, ærer Kongen, og værer enhver, som arbejder og vaager over Eders aandelige og legemlige Beste, underdanig i Herrens Frygt! Elsker hverandre, og bygger paa hinandens Beste, baade i det legemlige og aandelige! Hører til den Ende flittigere Guds Ord, søger meere alvorlig, end hidindtil er skeet, at forstaae, bevare og efterleve, det! Og naar I dette giøre, saa skal GUD selv bygge Eder som sit Huus, og bevogte Eder som sin Stad. De som arbejnde under Ham, og vaage under Ham, skal da ikke arbejnde og vaage forgiæves; men Herren selv skal ved dem være vaagen over Eder, til at bygge og plante Eder (Jer. 31.). Denne Dag skal da visselig blive en behagelig Dag for GUD, og velsignet for Kongen og os; og det skal hede om denne Bededag, som vor Konge i sit attende Aar har anordnet, som om den Paaske, Josias i samme Aar helligholdt med alt sit Folk: At der var ikke holdt saadan Paaske som denne i Israel, fra Samuel Prophetens Dage af, og ingen Konge i Israel havde holdt saadan Paaske, som Josias holdte, med Præsterne og Leviterne, og gandske Juda og Israel (2 Krøn. 35. v. 18.) Ja baade Kongen og vi skal da høste Frugten deraf, naar GUD giør, hvad Han og vi bede, og giver Ham sine Domme. Thi da bliver Han den beste Bygmester og aarvaagreste Vægter, og

Hans

Hans Regiering ret lykkelig baade for Ham
og os. Og dertil er det, vi samtlig vil tilbede
baade Kongen og os den Allerhøjestes
Bistand, med den anordnede
Bøn.

Imprimantur. P. Holmius,
